

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Δ΄.

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1 1862.

ΕΤΟΣ Δ΄.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ

Υπό τοῦ Γάλλου Κόμητος ΛΑΣ ΚΑΖ (LAS CASES).

(Συνέχεια Ἰδε Φυλλ. Γ΄.)

Ἡ ἀπὸ Αὐρηλιαν εἰς Ἰαρνακειον (Jarnac) ὁδός.

Σάββατον 1 Ἰουλίου, Κυριακὴ 2. — Διαβαίνομεν τὴν Λιμόγην (Limoges) τὴν 1 Ἰουλίου περὶ τὰς τέσσαρας τῆς ἑσπέρας. Δειπνοῦμεν ἐν Ῥοσσεφουκῶλ (Roche foucauld) τὰς 2 καὶ

φθάνομεν περὶ τὴν ἑβδόμην τῆς ἑσπέρας εἰς Ἰαρνακειον ἔνθα καταλύομεν ἕνεκα τῆς κακῆς θελήσεως τοῦ ταχυδρόμου τοῦ μὴ θέλοντος νὰ προχωρήσῃ.

Κακοτυχία ἐν Σαίντῃ (Saintes).

Δευτέρα 3. — Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν πορείαν μας πρὶν τῶν πέντε τῆς πρωίας. Ἡ δυστροπία τοῦ ταχυδρόμου μᾶς ἀναγκάζει νὰ φθάσωμεν λίαν ἀργὰ εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Κορνᾶκ, (Cognac) πλὴν ὁ ἐκεῖ ταχυδρόμος ὡς καὶ τὸ πλῆθος μᾶς δεικνύουν ἄλλως διάφορα αἰσθήματα ἠννοήσαμεν τοῦ λοιποῦ εὐκόλως ὅτι ἡ διάβασίς μας μεγίστην ἐπήνεγκεν ταραχὴν, καὶ ἀλλοῦ μὲν ὑπὲρ ἀλλοῦ δὲ καθ' ἡμῶν ἐπιδείξεις. Φθάσαντες ἐν Σαίντῃ περὶ τὰς ἑνδεκα τῆς ἑσπέρας ὀλίγου δεῖν ἐπίπτομεν θύματα

τάσεως τινός του ὄχλου. Καθ' ἃ ἐπληροφόρηθημεν εἰς ἐκ τῶν ἐντοπιῶν θερμοκεφάλων, εἶχε στήσει ἡμῖν δολίαν ἐνεδραν καὶ ὀργανίσει τὴν σφαγὴν μας. Τιθέμεθα ὑπὸ κράτησιν παρὰ τοῦ ὄχλου καὶ ἀγόμεθα αἰχμάλωτοι εἰς ἐν ξενοδοχεῖον ἐγγυουμένης τῆς ζωῆς μας παρὰ τῆς ἐγχωρίου ἐθνοφυλακῆς. Κατηγοροῦμεθα, ὡς λέγουσιν, ὅτι ἀφρηπάσαμεν τὸ ταμεῖον τοῦ Κράτους καὶ εἴμεθα κακοῦργοι καὶ ἀξιοθάνατοι! Οἱ ἐκ τῆς ἀνωτέρας τάξεως τῆς πόλεως, αἱ γυναῖκες πρὸ πάντων δείκνυνται αἱ μᾶλλον καθ' ἡμῶν ἐξηγριωμένα.

Διδέβαινον ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τὰ παράθυρα τῶν δωματιῶν μας ἵνα ἐμπαίζουσιν ἐπι πλέον τὴν κακοτυχίαν μας. Ἐκ τῆς λύσεως των, τὸ πιστεύετε; ἐτρίζον τοὺς ὀδόντας θεωροῦσαι ἡμᾶς τοσοῦτον ἀταράχους καὶ ἐν τοσοῦτῳ αὐταῖς ἦσαν αἱ τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας, αἱ καθὼς πρέπει γυναῖκες τῆς πόλεως!... Ὁ Ἑρλ εἶχε λοιπὸν δίκαιον ὅταν ἔλεγε κατὰ τὰς Ἑκατὸν Ἡμέρας εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ὅτι ἐγνώριζε τοὺς Ἰακωβίτους καὶ ὅτι ἡ μόνη διαφορά ἦτις ὑπῆρχε μεταξύ τῶν μαύρων καὶ τῶν λευκῶν ἦτο ὅτι οἱ μὲν ἐφόρουσαν ξύλινα πέδιλα οἱ δὲ μεταξωτὰς περικνημίδας.

Ὁ πρίγγιψ Ἰωσήφ, ὅστις διήρχετο ἐν ἀγνοίᾳ μας τὴν πόλιν, περιέπλεξε ἐπι μᾶλλον τὸ συμβεβηκὸς ἡμῶν. Τὸν συλλαμβάνουσι, τὸν φέρουσι εἰς τὴν Νομαρχίαν χωρὶς ὅμως νὰ τὸν κακοποιήσασιν ἢ ὑβρίσασιν αὐτὸν παντελῶς.

Τὸ ξενοδοχεῖον μας ἐβλεπε πρὸς μίαν πλατείαν ἐν ἣ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν συνωθεῖτο θορυβώδης καὶ βάρβαρος ὄχλος τρομερὰς καθ' ἡμῶν ἐξεμίσσων ἀπειλὰς καὶ ὑβρεῖς. Εὐτυχῶς ἔτυχε νὰ μὲ γνωρίζῃ ὁ ὑπονομαρχῆς καὶ τοιούτῳ τρόπῳ ἔδωσε τὰς δευτέρας πληροφορίας περὶ τῶν ἀτόμων ἡμῶν. Ἐρρύνθησαν τὴν ἀμαξίαν μας καὶ μᾶς ἔθεσαν, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ μυστικὴν κράτησιν. Περὶ τὰς τέσσαρας μοὶ ἐπετράπη νὰ ἀπέλθω παρὰ τῷ πρίγγιπι Ἰωσήφ.

Καθ' ὁδὸν, καίτοι ἐπιτηρούμενος ὑφ' ἐνὸς ὑπαξιωματικοῦ, πλείστοι ἄνθρωποι μὲ ἐπλησίασαν, καὶ ἄλλοι μὲν μοὶ ἐνεχειρίζον γραμμάτια, ἄλλοι δὲ μοὶ ὠμίλου κρυφίως εἰς τὸ οὖς λέγοντές μοι νὰ διατελῶμεν ἀμέριμοι, διότι οἱ ἀληθεῖς Γάλλοι ἐπαγρύπνουσιν ἐφ' ἡμῶν.

Περὶ τὸ ἐσπέρας μᾶς ἀφῆσαν νὰ φύγωμεν ἀλλ' ἤδη τὰ πάντα ἦσαν ἠλλοιωμένα. Ἐγκατελείψαμεν τὸ ξενοδοχεῖον μας ἐν μέσῳ τῶν ζωηροτέρων ζητωκραυγῶν γυναῖκες τοῦ ὄχλου προσήρχοντο δακρυρροοῦσαι καὶ ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας μας, πάντες δὲ ἐζήτησαν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ ἐν ἀποφύγῳ, ὡς ἔλεγον, παγίδα τινὰ ἣν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Αὐτοκράτορος εἶχον στήσει ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς πόλεως. Ἡ παράδοξος αὕτη παλιόροια τῶν πνευμάτων προήρχετο ἐκ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἀφίξεως παλλῶν χωρικῶν οἱ τινες διεβρύθμιζον ὡς ἤθελον τὴν κοινὴν γνώμην.

Περὶ τὸ ἐσπέρας μᾶς ἀφῆσαν νὰ φύγωμεν ἀλλ' ἤδη τὰ πάντα ἦσαν ἠλλοιωμένα. Ἐγκατελείψαμεν τὸ ξενοδοχεῖον μας ἐν μέσῳ τῶν ζωηροτέρων ζητωκραυγῶν γυναῖκες τοῦ ὄχλου προσήρχοντο δακρυρροοῦσαι καὶ ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας μας, πάντες δὲ ἐζήτησαν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ ἐν ἀποφύγῳ, ὡς ἔλεγον, παγίδα τινὰ ἣν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Αὐτοκράτορος εἶχον στήσει ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς πόλεως. Ἡ παράδοξος αὕτη παλιόροια τῶν πνευμάτων προήρχετο ἐκ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἀφίξεως παλλῶν χωρικῶν οἱ τινες διεβρύθμιζον ὡς ἤθελον τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἀφίξεις εἰς Ῥοχεφόρ.

Τρίτη 4. — Μικρὸν ἐπι πρὶν φθάσωμεν εἰς Ῥοχεφόρ ἀπηντήσαμεν ἀπόσπασμα χωροφυλακῆς ὅπερ εἰς τὸ ἀκουσμα τῆς κακοτυχίας μας εἶχε σταλῆ πρὸς ὑπεράσπισίν μας. Περὶ τὰς δύο τῆς πρωίας ἀφίχθημεν εἰς Ῥοχεφόρ ἐνθα ὁ Αὐτοκράτωρ εὐρίσκετο ἀπὸ τῆς προτεριαίας (α). Ὁ πρίγγιψ Ἰωσήφ ἀφικνεῖται τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τὸν εἰσάγω παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι. Ἄμα ἔτυχον ὀλίγης ἡσυχίας ἔσπευσα νὰ ἐξηγήσω εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους τὰ αἴτια τῆς ἀπουσίας μου. « Γεγονότα σπουδαῖα, τῷ ἔγραφον, μὲ ἠνάγκασαν ν' ἀναχωρήσω ἐκ Παρισίων ἀνευ τῆς ἀπαιτουμένης ἀδείας. Ἡ σοβαρότης καὶ τὸ ἀκροσφαλὲς τῶν περιστάσεων εἰσὶν αἱ μόναι αἰτίαι τῆς ἀνωμαλίας ταύτης. Ἐν ὑπερσείᾳ ὄν παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι ὅτε οὗτος ἀνεχώρησεν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἴδω ἀπομακρυνόμενον τὸν Μέγα Ἄνδρα ὅστις τοσοῦτον λαμπρῶς μᾶς ἐκυβέρνησεν, ὅστις οἰκειοθελῶς ἀπῆλθεν εἰς ἐξορίαν ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῆς πατρίδος, εἰς ὃν δὲν μένει ἄλλο ἐκ τῆς παντοδυναμίας του, εἰμὴ τὸ κλέος του καὶ τὸ ὄνομα του, δὲν ἠδυνήθη νὰ εἶπω νὰ τὸν ἴδω ἀπομακρυνόμενον χωρὶς νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Κατὰ τὰς εὐτυχεῖς του ἡμέρας εὐηρεστήθη νὰ μοὶ ἀπονεύμῃ τινὰς εὐεργεσίας σήμερον ὅθεν τῷ ὀφείλω τὸν ζῆλον μου καὶ τὴν ἀφοσίωσίν μου ».

Γαλήμιον ἦθος τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ἀπὸ Τετάρτης 5 μέχρι Παρασκευῆς 7. — Ἐν Ῥοχεφόρ ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἔφερε πλέον τὴν στρατιωτικὴν του στολήν. Κατέλυεν ἐν τῇ Νομαρχίᾳ περὶ τὴν ὁποίαν πλῆθος λαοῦ ζητωκραυγάζοντος ἐκ διζλειμμάτων συνωθεῖτο. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξῆλθε δις ἢ τρίς εἰς τὸν ἐξώστην τῆς Νομαρχίας, πλείστα δὲ προτάσεις τῷ ἔγιναν ὑπὸ στρατηγῶν τινῶν ἀφικνουμένων αὐτοπροσώπως ἢ ἰδιαιτέρως ἐντολεῖς ἀποστελλόντων.

(α) ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ. — Φεύγει τὰς 29 καὶ ἀναυκτερεῖ εἰς Ῥαμπουλιέ (Rambouillet) τὰς 30 φθάνει εἰς Τοῦρ (Tours). Τὴν 1 Ἰουλίου εἰς Νιόρτ (Niort). Ἐν Ῥοχεφόρ τὰς 3. — Διαμένει μέχρι τῶν 8 — Ἰπάγει ἐπι τοῦ πλοίου ὁ Βελλεροφῶν τὰς 19.

Ἐξ ἄλλου, καθ' ὅλην τὴν ἐν Ῥοχεφόρ διαμονὴν του ὁ Αὐτοκράτωρ διατελεῖ ὡς ἐάν εὐρίσκετο ἐν τῷ Κεραμεῖκῳ. Δὲν τὸν πλησιάζουσι συνεχῶς καὶ δὲν δέχεται σχεδὸν κανένα ἐκτὸς τοῦ Βερτρᾶν (Bertrand) καὶ τοῦ Σαβαρῆ (Savary). Κατὰ συνέπειαν οὐδὲν ὀριστικὸν μανθάνομεν περὶ αὐτοῦ Μολοντοῦτο, ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς συγχύσεως καὶ παραχῆς ὁ Αὐτοκράτωρ φαίνεται ὅτι μένει γαλήμιος, ἀπαθὴς, ἀτάραχος.

Ἀρχαῖος τις, ὑποπλοίαρχος τοῦ ἡμετέρου ναυτικοῦ διοικῶν ἐμπορικὸν τε ἀνακτικὸν πλοῖον ἀναδέχεται γενναίως νὰ σώσῃ τὸν Αὐτοκράτορα ὑπόσχεται ἀφῶ παραλάβῃ αὐτὸν καὶ τὸν κρῦψῃ τόσον ἀσφαλῶς ἐν τῷ πλοίῳ, ὥστε πᾶσαι γεννησομένη ἐρευνα ν' ἀποβῇ μάταια, νὰ ἀποπλευσῇ πᾶραυτὰ διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἀντὶ τῆς ἐκδουλεύσεως ταύτης δὲν ζητεῖ εἰμὴ μικρὰν τινὰ ποσότητα ἵνα δυνήθῃ ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς ἰδιοκτητὰς τοῦ ὑπὸ τὴν διοίκησιν του πλοίου ἐν περιπτώσει ζημίας τινός ἐν τῷ διάπλῳ. Ὁ Βερτρᾶν δέχεται τὰς προτάσεις ταύτας ὑφ' ὄρους τινὰς ὅς συντάττει ἐπι ὀνόματι μου, ἐγὼ δὲ ὑπογράφω τὸ συμφωνητικὸν ἔγγραφον ἐπι παρουσίᾳ τοῦ λιμεναρχοῦ.

Ἐπιβίβασις τοῦ Αὐτοκράτορος.

Σάββατον 8. — Ὁ Αὐτοκράτωρ φθάνει εἰς Ρουρράς (Rourras) περὶ τὸ ἐσπέρας ζητωκραυγάζοντων τῶν κατοίκων τῆς τε πόλεως καὶ τῶν περὶ χωρίων διανυκτερεῖ ἐπι τοῦ πλοίου ἡ Σάαλ (La Saal) ἐν ᾗ ἐπεβίβασθη περὶ τὴν ὀχδὸν. Ἐγὼ ἀφίχθη ἐν τῷ πλοίῳ λίαν ἀργά, διότι συνώδευον τὴν Κυρίαν Βερτρᾶν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπισκέπτεται τὰς ὀχυρώσεις τῆς Σεξτίας.

Κυριακὴ 9. Συνοδεῦν τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις ἀποβιβάζεται ἀπὸ πρωίας ἐν Σεξτία καὶ ἐπιθεωρεῖ τὰς ὀχυρώσεις ἀπάσας καὶ ἐπιστρέφει ἵνα προγευματίσῃ ἐν τῷ πλοίῳ.

Πρώτη συνέντευξις ἐπι τοῦ Βελλεροφῶντος (Bellérophon)

Δευτέρα 10. — Κατὰ τὴν νύκτα τῆς Κυριακῆς πρὸς

τὴν Δευτέραν σελλόμεθα μετὰ τοῦ Δουκὸς τοῦ Ῥοβίγου πρὸς τὸν διοικητὴν τῆς Ἀγγλικῆς μοίρας ἵνα πληροφορηθῶμεν ἐάν τὰ ὑπὸ τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως ὑποσχεθέντα ἡμῖν διαβατήρια ἔγγραφα διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀφίχθησαν μᾶς ἀπάντησαν ὅτι τὰ διαβατήρια δὲν ἐστάλησαν εἰσέτι, ἀλλ' ὅτι προὔτιθεντο ν' ἀναφερθῶσι περὶ τούτου εἰς τὸν κνύαρχον. Ἐρωτήσαμεν τί θὰ συνέβαινε ἐάν ὁ Ναπολέων ἀπέπλεεν ἐπι τῶν φρεγατῶν συνδιαλλαγῆς φερουσῶν σημαίαν (Pavillon parlementaire) ἢ ἐπι οὐδετέρου τινός πλοίου. Μᾶς ἀπάντησαν ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει αἱ φρεγαταὶ ἤθελον κανονοβοληθῆν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ πᾶν οὐδέτερον πλοῖον ἤθελον ὑποστῆ αὐστηρὰν ἐρευναν καὶ ὀδηγηθῆ ἴσως εἰς τοὺς Ἀγγλικούς λιμένας. Καθυπεβλήθη ἡμῖν ὅμως ἡ πράτασις νὰ ἀπέλθωμεν ἀνενόηλοι καὶ ἀσφαλεῖς εἰς Ἀγγλίαν. Περὶ τὰς δύο Μ. Μ. ἐπιστρέψαμεν ἐπι τῆς Σάαλ.

Τὸ Ἀγγλικὸν πλοῖον, ὁ Βελλεροφῶν, ἐπι τοῦ ὁποίου εἶχομεν ἀπέλθῃ, μᾶς ἠκολούθησεν καὶ ἠγχυροβόλησεν ἐν τῷ λιμένι τῶν Βοσκῶν (Bade des Basques) ἵνα εὐρίσκηται ὅσον ἐνεστι πλησίον ἡμῶν. Τὰ πλοῖα Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας διέμενον ἀπέκνυτι ἀλλήλων καὶ ἐγγύτατα τὸ ἐν τοῦ ἄλλου.

Ἀναβάτων ἡμῶν ἐπι τοῦ Βελλεροφῶντος, ὁ Ἀγγλος πλοίαρχος μᾶς ἀπήθυσε γαλλιστὶ τὸν λόγον πλὴν καὶ ἐγὼ ἐξ ἄλλου δὲν ἤθελσα νὰ τῷ εἶπω ὅτι ὠμίλου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον τὴν Ἀγγλικὴν, ἐπειδὴ ἐξηγήσεις τινὲς ἀναλλαγῆσαι μετὰ τοῦ πλοίαρχου καὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν Ἀγγλων ἤθελον περιπλέξῃ τὰς διαπραγματεύσεις. Ὅταν λοιπὰν μετὰ τινὰς στιγμὰς μᾶς ἠρώτησαν ἐάν ἠνοῶμεν τὴν Ἀγγλικὴν, ἀφῆκα τὸν δοῦκα τοῦ Ῥοβίγου νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι δὲν ἠνοῶμεν αὐτήν. Πρὸς τούτοις ἡ πολιτικὴ ἡμῶν θέσις μοὶ ἐπέτρεπεν καὶ καθίστα ἀπλουστάτην τὴν μικρὰν μου ταύτην πρὸς αὐτοὺς ἀπάτην. Διαμείνας μετὰ ταῦτα δεκαπέντε περίπου ἡμέρας μετὰ τῶν Ἀγγλων ὀλίγου δεῖν ἀπεκάλυπτον ὅτι πρότερον εἶχον ἀποκρῦψῃ, κατὰ δὲ τὸν εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐλένην διάπλουν οἱ ἀξιωματικοὶ μοὶ παρετήρησαν ὅτι προώδευον γιγαντιαίως βήμασι εἰς τὴν γλώσσαν των. Καὶ τῷ ὄντι, ἀνεγίνωσκον μὲν τὴν Ἀγγλικὴν ἀλλ' ἠνόουσαν αὐτὴν δυσκόλως, ἐπειδὴ πρὸ δεκατριῶν μηνῶν δὲν εἶχον ὀμιλήσει αὐτήν.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΑΔΕΛΦΟΥ ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ

(Συνέχεια Ἰδε Φυλλ. Γ')

Λίαν δύσκολον εἶναι νὰ δοθῶσι περὶ ἀρεσκείας κανόνες ἀσφαλεῖς τε καὶ βέβαιοι. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι αἱ φυσικαὶ χάριτες δὲν ἀρέσκουσιν ἐπὶ πολὺ χωρὶς τὴν ἀξιοπρέπειαν, ἢ δὲ ἀξιοπρέπεια καὶ ἀνευ τῶν φυσικῶν χαρίτων διηλεκτῶς τιμᾶται καὶ δοξάζεται. Ἀνάγκη ὅθεν αἱ γυναῖκες νὰ ἦνε καθωραϊσμένοι μετὰ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ νὰ συνάπτωσι τὰς χάριτας μετὰ τὴν ἀρετὴν (α) ὅθεν ἐπαναλαμβάνω τὸ ἀνωτέρω ρηθὲν ὅτι δὲν περιορίζω τὴν ἀρετὴν τῶν γυναικῶν εἰς μόνην τὴν αἰδῶ, ἀλλὰ τὴν ἐπεκτείνω ἐτι καὶ περαιτέρω διότι ἡ τιμίαι γυνὴ ἠμπορεῖ νὰ ἔχη πλείστας ἠθικὰς ἀρετὰς, ὡς τὴν σωφροσύνην, τὴν εὐθύτητα, τὴν φρόνησιν, τὴν γενναϊότητα καὶ πολλὰς ἄλλας.

Αἱ λαμπραὶ λεγόμεναι ἀρεταί, εἶναι τοῦ γυναικείου φύλου πάντῃ ἀλλότριαι· εἰς τὰς γυναῖκας ἀρμόζουσι μᾶλλον αἱ ἀπλὰ καὶ εἰρηνικαί. (β) Εἰς τῶν ἀρχαίων λέγει. « Αἱ μεγάλαι ἀρεταὶ μόνον διὰ τοὺς ἀνδρας προωρίσθησαν, τῶν δὲ γυναικῶν ἐπαινεταὶ εἰσιν, οὐχὶ δημοσίως ἐπαινοῦμεναι, ἀλλ' ἐκεῖναι περὶ τῶν ὁποίων λόγος οὐδεὶς ἢ ἐλάχιστος μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν γίνεται. » Τὸ κατ' ἐμὲ ἠθέλον εἶπει ὅτι, πᾶσα γυνὴ ἀνάγκη νὰ ἀπορρίπτῃ τὴν κοσμικὴν περιφάνειαν καὶ ματαίαν ἐπίδειξιν νὰ περιορίζεται ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς αἰδοῦς, καὶ νὰ εὐχαριστῆται γεννομένη θεατῆς ἑαυτῆς. « Ἡ γενναία ψυχὴ, ἔλεγε Πλίνιος ὁ νεώτερος, εὐχαριστεῖται μᾶλλον εἰς τὴν μαρτυρίαν τῆς συνειδήσεως, παρά εἰς τοὺς θορυβώδεις κρότους τῆς φήμης. Αἱ πράξεις ἡμῶν δὲν πρέπει νὰ τρέχωσι κατόπιν τῆς δόξης, ἀλλ' ἡ δόξα κατόπιν τῶν πράξεων. (γ)

(α) Les femmes ont un moyen sûr de devenir des beautés d'une expression touchante; c'est d'être intérieurement bonnes, douces, compatissantes, sensibles, bienfaitantes et pieuses; les affections d'une âme vertueuse imprimeront sur leurs traits des caractères célestes, et qui seront beaux jusque dans l'extrême vieillesse.

(B. de Saint-Pierre)

(β) La pureté de l'âme et de la conduite, est la première gloire de la femme.

(Mme Staël)

(γ) La dignité de la femme est d'être ignorée; sa gloire est dans l'estime de son mari, ses plaisirs dans le bonheur de sa famille;

(J. J. Rousseau.)

Ἡ ἀρετὴ μόνη ἔλεγεν ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐξομοιοῦ τὸν ἄνθρωπον μετὰ τὸν Θεόν· τοῦτο εἶναι ἀναντιρρήτον, τὴν ἀρετὴν δὲ παρακολουθεῖ ἡ εὐδαιμονία· διότι αἱ δύο αὐταὶ εἰσὶν ἀλληλένδετοι καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀδιαχώριστοι· ἐπομένως ἔσο πεπεισμένη ὅτι ποτὲ δὲν θά γείνης εὐτυχὴς ἢ διὰ τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀπεναντίας, ποτὲ δὲν θά δυσυχῆσῃς, εἰμὴ ἔνεκα παρεκτροπῆς τινός· ὅστις δὲ ἐξετάσῃ ἑαυτὸν μετ' ἀκριβείας, θέλει πεισθῆ ὅτι αἱ ἐπισυμβαίνουσαι δυστυχίαι προήλθον ἢ ἐκ τινος παρεκβάσεως, ἢ ἔνεκα ἀθετήσεως ἀρετῆς τινός· διότι « ὄπλον μέγιστον ἐστὶν ἡ ἀρετὴ βροτοῖς. » (α) ἔνθα λοιπὸν δυστυχῆς περίστασις ἐκεῖ καὶ ἀθωότητος ἔλλειψις. Τέλος πάντων, ὅπου ὑπάρχει ἀρετὴ ἐκεῖ ἐνυπάρχουσιν ἢ θυμηδία, ἢ ἡδονὴ, καὶ τῆς ψυχῆς ἢ διαχύσις δι' ὧν ἡ ἀρετὴ ἀνταμείβει τοὺς ὁπαδοὺς τῆς.

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἀρέσκωσιν εἶναι εἰς τὰς νέας ἐμφυτος, ἐπειδὴ εὐρίσκουσαι ἀποκεκλεισμένην τὴν πρὸς τὴν δόξαν ὁδὸν παρεκτρέπονται εἰς τὴν τοῦ καλλωπισμοῦ ἵνα καταντήσωσιν ὅσον τάχος εἰς τὸν πρὸς ὃν ὁρον τῆς ποθητῆς ἐπιτεύξεως. Ἀλλὰ σὺ, παρατήρησον ὅτι ὀλίγα ἔτη μεσολαβοῦσι μεταξὺ ὠραίας καὶ δυσειδοῦς γυναικός διὰ νὰ καταστείλῃς τὴν ἐπιθυμίαν σου, ἢ τουλάχιστον διὰ νὰ μὴ τὴν παριστᾷς καταφανῆ. Θές ὅρον εἰς τὸν ὠραϊσμόν, ὥστε νὰ μὴ ἐνασχολῆσαι περισπουδάστως· διότι αἱ ἀληθεῖς χάριτες δὲν ἐξήρτηνται ἀπὸ τὸν ὠραϊσμόν τὸν μετ' ἀκριβείας ἐντεχνον (β). Ναὶ μὲν, πρέπει νὰ ὑποκύπτωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν κοινὴν συνήθειαν, ὡς εἰς ζυγὸν δυσάποφευκτον, ἀλλ' ὅμως ἀποδίδοντες εἰς αὐτὴν τὸσαῦτα, ὅσα νὰ τὴν στερήσωμεν δὲν δυνάμεθα (γ). Ὁ περὶ τὸν ἱματισμὸν νεωτερισμὸς δὲν ἠθέλεν εἶναι παράλογος, ἐν ἧτο δυνατόν νὰ θέσῃ τὰ ὄρια τοῦ μέχρι βαθμοῦ τινος ἐντελείας, στάσεως ἀνετικῆς δι' ἡμᾶς, καὶ συστηματικῆς χάριτος, ὥστε ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν νὰ μὴ ἀνακαινίζεται. Ἡ συνεχὴς ὅμως καινοτομία αὕτη, εἶναι μᾶλλον ἀκαταστασία ἢ φιλοκαλίας καὶ εὐπρεποῦς εὐσχημοσύνης, ἐπεξεργασία (δ).

(α) Τέσσαρα τινὰ ζητοῦμεν παρα τῶν γυναικῶν: νὰ ἔχωσιν ἀρετὴν εἰς τὴν καρδίαν, σεμνότητα εἰς τὸ μέτωπον, γλυκύτητα εἰς τὰ χεῖλη, καὶ χεῖρας ἐργατικάς. (Ἀπόφθεγ. Κινεζικόν.)

(β) Καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῃ, μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ· ἀλλ' ὅ πρέπει γυναῖξιν ἐπαγγελομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀγαθῶν (Παύλου πρὸς Τιμόθ. γ. 10).

(γ) Voulez vous être belles, parfaitement belles? avant tout soyez bonnes.

(Berville.)

Si vous voulez être belle il faut être bonne, et votre visage prendra cette expression qui plaît à tous. (Maquel)

(δ) Il faut être vetue et coiffée simplement quand on est jolie pour avoir plus de grâce, et quand on est laide pour être moins laide.

(Mme Necker)

Ἡ κυρίως φιλόκαλος διάθεσις ἀποστρέφεται καὶ ἀποδοκιμάζει τὴν ὑπερβαλλούσαν κατὰ τοῦτο ἐπεξεργασίαν, καὶ θεωρεῖ αὐτὰ μηδαμινὰ ὡς τοιαύτην φύσιν ἔχοντα, χωρὶς νὰ ἐνασχολῆται περὶ αὐτὰ οὐδόλως. Ἡ εὐσχημοσύνη εἶναι καὶ αὐτὴ μὴ χάρις, διότι συγκαταριθμεῖται εἰς τὴν τάξιν τῶν τερπνῶν καὶ ἐρασμίων· ἄλλως τε καλὸν φύσει καρπὸν οἱ σεμνοὶ τρόποι· ἀλλ' ὅμως φαίνεται μικροπρεπὴς ὅταν ὑπερβῇ τοὺς ὅρους τῆς. Εἶναι λοιπὸν ἐμφρονος ἀνθρώπου ἴδιον τὸ νὰ φέρεται ἀδιαφορῶς περὶ τὰ μικροῦ λόγου ἄξια.

Φύσει αἱ νέαι εἶναι φιλοχαρεῖς καὶ φιλεῦθυμοι, καὶ ἐπειδὴ ἀγνοοῦσι τὰ πάντα, ξέπουσι μετὰ ταραχὴν πνεύματος εἰς πάντα τὰ θυμοτερπῆ καὶ χαρίεντα. Ἀλλὰ σὺ φεῦγε τὸν ἄκαιρον γέλωτα (α), τὴν ἄμετρον διάχυσιν καὶ τὰς ἀναρμόστους καὶ ἀπρεπεῖς συναναστροφάς· ἐπειδὴ ἐκ τούτων προκύπτουσιν ἐπιθυμίαι τοσοῦτον σφοδραὶ καθόσον αἱ νέαι εἰσὶ πάντοτε εὐαίσθητότεραι (β). Αἱ τοιαῦται δὲ ἐπιθυμίαι καὶ τὴν ἡσυχίαν ταραττοῦσι, καὶ τοῦ καλοῦ τὸ αἶσθημα διαφθείρουσι καὶ τὴν ὑπόληψιν ἐλαττοῦσι καὶ σμικρύνουσιν· ἐν ἐνὶ λόγῳ σὺ μένε πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς αἰδοῦς καὶ τοῦ πρέποντος. Εἰς τὰς ἀνέτους προσέτι συναναστροφάς πρέπει νὰ ἦσαι καθεστηκυῖα καὶ προσεκτικὴ· διότι δύσκολον εἶναι νὰ φυλαχθῇ ἢ τιμὴ ἀνέπαφος· καὶ ἡ μὲν ὠραία δὲν πρέπει ἐμφανίζομένη συνεχῶς νὰ σμικρύνῃ τοῦ κοινοῦ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐπίκλησιν· εἰ δὲ καὶ ἀμοιρῇ χαρίτων ἐτι μᾶλλον δὲν συμφέρει.

Πρέπει νὰ οἰκονομῇς τὰς ὀρέξεις σου καὶ τὰς ἐπιθυμίας σου, τοσοῦτῳ μᾶλλον, ἐφ' ὅσον ἐξ αὐτῶν ἡ ζωὴ μας ἐξήρτηται. Ἐπὶ τούτοις πρέπει νὰ τὰς συντηρῆς διὰ τῆς ἀθωότητος, καὶ ν' ἀποφεύγῃς τοῦ βίου τὴν ἀταξίαν ἢ ὁποῖα τὰς διαφθείρει καὶ τὰς μεταποιεῖ.

Ὅταν ἡ καρδία ἦναι ἀπαθὴς καὶ ἀμωμος, τότε περιοριζόμεθα οὐκ ὀλίγας ἡδονὰς καὶ ὠφελείας (γ) ἡμεῖς ὅμως πλησιάζομεν εἰς τὰς ἡδονὰς μετὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἀσθενούντος, ὥστε πολλάκις νομιζόμεν ἑαυτοὺς εὐαίσθητους ἐνῶ εἴμεθα τὸ ἀνάπαλιν. Ὅταν λοιπὸν ἡ καρδία δὲν ἦναι διεφθαρμένη ἀπὸ τὰ αἰσθηματὰ ὅσα ἀποπλανῶσι τὴν φαντασίαν μὴτὲ ὑπὸ τινος πάθους ζέοντος, τότε ἡ ἀθωότης ἐκμυζᾷ καὶ ἐφέλκει ἀπὸ ὅλα τὰ ὄντα τὴν ἐνδεχομένην ἡδονὴν καὶ ὠφελειαν· ὅστις δὲν εἶναι κακῆ τύχῃ συνειθισμένος εἰς τὰς ζωηρὰς ἡδονὰς, ὁ τοιοῦτος καθίσταται εἰς τὰς μετρίας ἀνάσθητος· διότι καθὼς ἡ τῆς ὀράσεως αἴσθησις ὑπὸ τῶν παντοδαπῶν θεαμάτων ἀμβλύνεται καὶ δὲν διακρίνει

(α) Γέλωις ἄκαιρος ἐν βροντοῖς δεῖνὸν κακόν. (Πυθαγ.)

(β) Essai sur l'Education de femmes Chap. 4.

(Mme Rémusat.)

(γ) Ἄν εὐ φρονῆς τὰ πάντα καὶ εὐδαίμων ἔσῃ (Σιμωνίδης).

τὸ ὠραιότερον, οὕτω καὶ ἡ αἴσθησις τῆς ἠθικῆς χάριτος διαφθείρεται ὑπὸ τῶν ποικίλων ἡδονῶν τε καὶ τέρψεων.

Φοβοῦ πρὸς τοῦτοις, φιλτάτη μου, καὶ τοὺς σφοδροὺς τῆς ψυχῆς κλόρους, ἐπειδὴ ἐπιφέρουσιν ἀηδίαν πρὸς πᾶσαν ἡδονὴν καὶ ἀπαρέσκεϊαν· πρέπει δὲ νὰ φυλάττησαι τοσοῦτῳ πλέον, ὅσῳ ἦττον αἱ νέαι ἀντέχουσι πρὸς ὅσα συναισθάνονται. Εἰς τῶν ἀρχαίων ἔλεγε, « ἡ ἐγκρατεία εἶναι μήτηρ τῆς ἡδονῆς. » Ἰσχύοντι διὰ τῆς ἐγκρατείας ἡττις συντελεῖ εἰς τὴν ὑγείαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος διαχύνεται εἰς τὴν ψυχὴν καὶ διὰ παντός χαρὰ εὐφρόνουτος ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν τότε ἀνάγκην θεαμάτων θελξικαρδίων πρὸς ψυχαγωγίαν καὶ διάχυσιν τοῦ πνεύματος· ἀλλ' ἀπλῶς μία ἡδονικὴ ἀνάγκησις ἢ φιλικὴ καὶ ἐράσμιος ὁμιλία, εἰσὶν ἱκαναὶ νὰ προξενήσωσι τὴν πλέον ἀρεστὴν θυμηδίαν ἢ τῶν ποικίλων ἡδονῶν ἅπαν τὸ σύστημα. (α)

Προσέτι αἱ ἀθῶαι ἡδοναὶ εἰσὶ πάντοτε πρόχειροι, εὐωνοὶ καὶ εὐπόριστοι, αἱ δὲ λοιπαὶ θέλγουσι, καθ' ὅσον αὐταὶ παραφθείρουσιν οὐ μόνον τὴν ὑγείαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τὴν περιουσίαν καὶ ὑπόληψιν. (β)

Κανόνισον ἀκολούθως τόσον τὰς πράξεις σου, ὅσον καὶ τὰ διανοήματά σου, καὶ ἐνθυμῶ ὅτι μεγίστη ἀρετὴ εἶναι ἡ αὐτάρκεια. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχομεν ἀνάγκην τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, ἄτινα ἡ τύχη κατ' ἴδιαν βούλησιν διανεμῆ, διὰ τοῦτο πρέπει ἕκαστος νὰ κανονίζῃ τὴν περιουσίαν του, ἐφ' ὅσον μάλιστα εἶναι μετρίως καταστάσεως, μετριάων τὰς τρυφὰς καὶ ἐπιθυμίας του καὶ συμβιβάζων τὴν ἀναλογίαν τῶν προσόδων καὶ τῶν ἐξόδων του, ὅπερ καὶ καλεῖται οἰκονομία, (γ) καθότι ὅταν αἱ δαπάναι ὑπερτερῶσι τὰς προσόδους, τότε καὶ ἡ περιουσία καταναλίσκεται καὶ ἡ οἰκία ἀρδὴν καταστρέφεται.

Ἡ κατάπτωσις μιᾶς οἰκίας ἐπισύρει καὶ τῶν ἡθῶν τὴν κατάπτωσιν, ἔχομεν δὲ ἄπειρα τὰ παραδείγματα· οφείλει ὅμως ἕκαστος νὰ προσέχῃ μήπως, προσπαθῶν νὰ συμβιβάσῃ τὴν οἰκονομίαν, προσολισθήσῃ εἰς τὸ τῆς φυλαργυρίας ἐπονειδίστον πάθος· (δ) διὸ σὺ, ἀφαίρεσον μόνον τῶν ἀναλωμάτων τὰ περιττὰ, ὥστε νὰ δύνασαι ἐπομένως νὰ ἐκπληρῆς κατ' ἀξίαν, ὅσα χρέη σοὶ ὑπαγορεύουσι μετὰ λόγου οἱ θεσμοὶ τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς φιλίας καθὼς καὶ τῆς ἱερᾶς θρησκείας, ἐπειδὴ δὲν παράγει τὰ κέρδη ἢ μικροπρεπῆς οἰκονομία ἀλλ' ἡ καλὴ τάξις καὶ διευθέτησις.

('Ακολουθεῖ.)

Il est des plaisirs pour tous les âges; Il n'y a rien de petit, rien de minutieux en apparence qui ne soit lié par ses effets aux choses les plus essentielles.

(Mme Miremont)

Dulce etiam fugias, quod fieri amarum potest. P. S.

(β) Ἐξ ἡδονῆς γὰρ φύεται τὸ δυστυχεῖν. (Μένανδρος)

(γ) In mullam avarus bonus est, in se persimus. P. S.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΟΥ.

Ο έξοχος αυτός ποιητής εγεννήθη εν Ρώμη την 3 Ιανουαρίου του έτους 1698 από πτωχούς αλλ' έντιμους γονεάς τον Φαλίτσα Τραπάτσα και Φραγκίσκην Γαλάστριν. Δεκαετής μόλις ών έδειξε τασώτην προς την ποίησιν κλίσειν, ώστε ο περιφημος νομικός Γραβίνας τον εξήγαγε παρα του πατρός του, ίνα δι' ιδίων του εξόδων τω δώση την άρμόζουσαν εις τό πνεύμα του παιδείαν.

Πρό πολλού αναφέρεται ότι ο Γραβίνας προσπαθεί να εισάξη εις Ιταλίαν τό Έλληνικόν θέατρον, και υπό της ιδέας ταύτης κτεχόμενος, διηύθυνεν τας σπουδάς του νέου Μεταστασιού, όστις υπό τας οδηγίας του σοφού τούτου άνδρός, έχων τό πνεύμα με τό όποιον ή φύσις τον έπρωίκισε, δεκαπενταετής ών ήγωνίζετο με τους διασημότερους της εποχής του Γάλλους ποιητάς, καθότι δεκαετρεατη έσύνθεσε την Διδώ, ήτις εξήγειρε τόσον ένθουσιασμόν εις όλην την Ιταλίαν, όσον ουδέν άλλο δράμα της εποχής του.

Μετά τον θάνατον του Γραβίνα, είκοσαετής τότε ών και μείνας κληρονόμος του, παρ' όλίγον να έχκαταλείψη την μουσαν, διότι κύριος αίφνης γενόμενος πλέον πών 15 χιλ. Ρωμαϊκών σκούδων, και με την ζωηράν του φαγασίαν, έτι δε περικυκλούμενος από τους φίλους, οιτινες δεν έπαυσον βεβησιούντες αυτόν, ότι ήτο αδύνατον να μη τω δοθής θέσις τις ύψηλή εις την αύλην, εδόθη εις την άνηριάν και εις την πολυτέλειαν, ώστε εις μικρόν χρόνον διάστημα κατεσπατάλησε την περιουσίαν του. Έφυγον όμως τά χρήματα και μετ' αυτού οι φίλοι, ίσως τούτο σκεπτόμενος έγγραφον εις τον Θεμιστοκλέα του, τους εξαιρέτους τούτους σίχους.

Ma in che dobbiamo fidarci? in quei tesori?

D'un istante son dono

Puo' involarli un istante; In questi amici

Che acquistar già mi vedi? E non son miei!

Vengon con la fortuna se van con lei. (α)

Εκπληκτος τότε γενόμενος, έννοήσας την άπάτην άν και παρακαίρως, έπεράσισεν να δοθής εις την νομικήν ήν είχε σπουδάσει. Φυγών όθεν τους άχαρίστους κόλακας και

(α) Άλλ' εις τί όφείλομεν να έπιστηρίζωμεν τας έλπίδας μας; Είς τους θησαυρούς εκείνους οιτινες δωρα όντες μιās στιγμής, εν μιᾷ στιγμή δύνανται να απολεσθώσι; Είς τους φίλους εκείνους, τους όποιους βλέπεις περίε μου; φευ! έρχονται με την εύτυχίαν και μετ' αυτής συναπέρχονται.

τους πολυπληθείς δανειστάς, έδραμεν να παρουσιασθής εις νομομαθής τινά της Νεαπόλεως, έχθρόν κεκρυμμένον της ποιήσεως, εις όν ώρκίσθη να μη στιχουργήση ποτέ.

Γνωστόν είναι πως εις την αίτησιν διπλωμάτου τινός ισχύοντος τότε, εδέχθη να γράψη τους Κήτους τών Έσπερίων με την ύπόσχεσιν, ότι τό άσμα του θα μένη κεκρυμμένον και έτι πλέον, με ποίον δόλον ή περιώνυμος τότε αοιδός Μαριάννα Βουργαρέλλη έτυχε να ανακαλύψη τον ποιητήν καθώς και με ποίας ύπόσχέσεις και προτάσεις ήδυνήθη να σύρη τον υιόν των Μουσών εις τον Παρνασσόν. Τό δράμα ή Διδώ, ύπερ αυτής συντεθέν, προσελίχθη ως είπομεν τους επάίνους και τας χειροκροτήσεις άπάντων, ως υπερβάν άπαντα τά προ αυτού τούτο μόνον ήρκεσε ίνα στερεώση την φήμην του, διό και εκλήθη ποτα του Καρόλου ΣΤ' εις Βιέννην έπονομασθείς Ρωμαίος Βασιλικός ποιητής, όπου και έζησε από τό τριακοσόν δεύτερον έτος της ήλικίας του μέχρι του σγδοηκοστού τεταρτου, τιμώμενος και δοξαζόμενος. Άφησεν 88 δράματα εξ ών τά 60 μονόπρακτα με έπιγραφήν Feste Teatrale, αρκετά άσματα, μετάφρασιν των ποιήσεων του Ορατίου, τας σατύρας του, καθώς και τινάς του Livianile, ανάλυσιν της ποιητικής του Αριστοτέλους, και πλήθος πολυτίμων παρατηρήσεων έφ' όλων των τραγωδιών και κωμωδιών των Έλλήνων, τέλος δύο τόμους έπιστολών φιλικών εις άς ανακαλύπτει έκαστος τας αρετάς του γράφαντος.

Ο αναγινώσκων τον Μεταστάσιον, λέγει Ιταλός τις ιστοριογράφος, νομίζει ότι περιδιαβάζει εις στοάν τινά του Ραφαήλου ή του Αλδάνου, διότι παριστάν τους ανθρώπους οιόι όφείλουν να ήνε, και μεταβιβάζει τον αναγινώστην εις κόσμον ένθα βασιλεύει ή δικαιοσύνη. Είς αυτά εύρηται ή καλή της αρετής ιδέα κεκοσμημένη με τά θέληγτρα της ποιήσεως, ήρμοζε δε θαυμασιώς να ειπή τις δι' αυτόν ότι ούτος λέγει δια ήρωά του τινά:

» O qual fiamma di gloria d'amore
» Scorre sento per tutte le vene
» Alma grande parlando con te!

Άλλ' ουδαμού εύρηται ή εικών του ποιητού καθαρωτέρα, όσον εις τό άσμα τούτο, εις τό όποιον ο ίδιος λέγει περί των ποιήσεών του:

Sogni e favole io fingo; e pure in carte
Mentre favole e sogni cruo e disegno
in lor, folle ch' io son, prendo tal parte
Che dal mal che in vanti piango e mi sdegno.

Οί δύο μεγαλύτεροι του 18ου αιώνος ποιηται, ο Ρουσσώ και ο Βολταίρος, επήνουν τον ποιητήν καλούντες αυτόν ο μὲν πρώτος, Τον μόνον της καρδιάς ποιητήν, ο δε Βολταίρος, Τον μόνον όστις ήδύνατο να συγκριθή με ότι ή Ελλάς έχει ύψηλόν και ώραιόν.

A. I. Σ. (Σάμιος.)

ΑΛΛΑΙ ΜΕΝ ΒΟΥΛΑΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ,

ΑΛΛΑ ΔΕ ΕΡΩΣ ΚΕΛΕΥΕΙ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια και τέλος' β'ε Φυλλ. Γ')

Β'.

Παρήλθον έκτοτε μήνες τρεις.

Έντός δωματίου εύτρεπισμένου κειμένου εις τό μεσαίον πάτωμα οίκου κομψού κατά τό Σταυροδρόμιον, πλησίον παραθύρου βλέποντος προς την όδον εκάθητο ή Αριάδνη ή νεαρά εκείνη και ώραία κόρη την όποιαν απήντησαμεν εις τον πρώτον του χειμώνος έσπερινόν χορόν.

Έχουσα την κεφαλήν αυτής έσηριγμένην επί της άριστερας χειρός, έφερε συνεχώς δια της δεξιός το καψιδρώτιον εις τους οφθαλμούς της όπως απομάζη τό συνεχώς αναβλύζον εν αύτοίς δάκρυ. Τό ώχρόν αυτής πρόσωπον ή όλως άτημέλιτος λαμπρά και πλούσια κόμη της, τό άφελώς πως έρριμένον επανωφόριον επί των ώμων της παρίστανον την πρότριών μηνών εύθυμον και εύτράπελον αυτήν κόμην πλήρη μελαγχολίας και ταλαιπωριών. Έν τω δωματίω αυτής εις ό άλλοτε επεκράτει φιλοκαλία και τάξις μεγίστη, έβλεπέ τις διασκορπισμένα τή δε κακίως διάφορα κοσμήματα και ένδυμασίας, πράγμα όλως ασύνηθες δια την Αριάδνην.

Άπέναντι της Αριάδνης έτέρα κόρη είκοσαετής την ήλικίαν εκάθητο θεωρούσα την φίλην της της όποιάς τό πρόσωπον καθίστατο κατ' όλίγον ώχρότερον, ένθ οι ώραίοι αυτής οφθαλμοί επλημμύρουν δακρύων.

Η Αριάδνη εις τό διάστημα τούτο είχε πραγματοποιήσει τας επιθυμίας τόσον αυτής όσον και της φιλοδόξου μητρός της άρραβωνισθείσα τον Κ. Α. άνδρα πλουσιώτατον τον όποιον, χάρις εις ήν είχε κλοσσιάνν περιουσίαν, πλείσται μητέρες προσεπάθησαν να έλκύσωσιν προς τας θυγατέρας των, όπερ όμως μόνη ή της Αριάδνης μήτηρ ήδυνήθη μετ' επιτυχίας να κατορθώση. Τί ήδύνατο άραγε να κηιστᾶ την Αριάδνην δυστυχή αφού εγένετο σύζυγος άνδρος του όποιου τασούτον τας χάριτας θαύμασεν, άνδρος εις του όποιου τον βραχιώνα στηριζόμενη ήλπιζε να διελθη τον βίον τούτον μεστή εύτυχίας και ολβιότητος. — Πολλάκις ο νους ήμών φρονεί ότι τό όποιον βλέπομεν αντικείμενον δύναται να καταστήση εύτυχή την ύπαρξίν μας, ένθ μετ' όλίγον της ψυχής ήμών ή άπαιτήσις παρίσταται

όλως άλλοτρία της προηγουμένης, και τούτο, διότι εφαρπαζόμενοι από τας έντυπώσεις άς εις νεαράν καρδίαν εισχωρεί ή ήτωρ επιτήδειος και ζωγράφος άριστος δεν εξετάζομεν τας κυριώτερας αυτής επιθυμίας.

— Ναι, έλεγεν ή Αριάδνη προς την φίλην της, μετά τον άραβώνα ήνώθησα ότι προσφέρω την χειρα μου εις άνδρα τον όποιον ποτέ να αγαπήσω δεν δύναμαι.

— Παύσον τά δάκρυα, Αριάδνη, έλεγεν άφ' έτέρου ή φίλη της, παύσον πλέον τους όδυμους, ένθυμού ότι είσαι ήρραβωνισμένη και ότι μετ' όλίγον τελείται ο γάμος σου.

— Θα λάβω σύζυγον, έλεγεν ή Αριάδνη ως να ώμίλει καθ' έαυτήν, υστis θα με εξομολογήται έρωτα τον όποιον εγώ δεν συμμερίζομαι, ουδέ θα συμμερισθώ ποτέ, και τά ώχρά εκείνα και μεμαραμένα χείλη του θα επιτίθενται επί της χειρός μου αυτής ήτις ύπακούουσα εις τας όρμάς της καρδιάς μου ήθελε τον αποβάλει πάραυτα! πλην όμοι! τί πταίει και εκείνος!... εγώ είμαι ή μόνη αίτία των τόσων δεινοπαθημάτων μου! ώσει να με καταράσθη ο θεός επέβλεψα εις μόνα τά πλούτη και εδέχθην τας προτάσεις άνδρός ίκανού να εύχαριστήση τας φαντασιοληξίας σου, πλην την καρδίαν σου την καρδίαν σου αυτήν ήτις επίζητεί τον έρωτα, επιθυμεί τας έκστάσεις και να έμβατεύση εις του κόσμου τό άπειρον δύναται ποτέ γράντιον ποιούτον να εύχαριστήση

— Άκουσον όμως και έμε, Αριάδνη μου, απήντησεν ή φίλη της, δεν λέγω ότι ο μέλλων σύζυγος σου είναι Αδωνίς, σε ύπενθυμίζω όμως ότι τά χρήματα αρκετάς άνίας ποδ ανθρώπου ιατρεύουσιν, καθ' ηνωρίζεις όποσα δύναμαι να σέ σφέρω την στιγμική ταύτην παραδείγματα.

— Τί προς έμε τά πλούτη σου, φίλη μου, είναι άλληθές ότι δια των χρημάτων τινές των ανθρώπων αποκοτούν εύτυχίαν όχι έρήνησαν, όμολόγησον όμως ότι δι' ενός βλέμματος δια μιās μόνης λέξεως, ο άνθρωπος απολαμβάνει πολλάκις εύτυχίαν την όποιαν ολόκληροι θησαυροί να προσφέρουν δεν δύνανται.

— Και όμως πόσαι συνομιλικαί σου δεν ζηλεύουν σήμεραν αυτήν σου την εύτυχίαν!

— Μήπως δεν είμεθα όλαι της αυτής σχολής, μήπως όλαι δεν ανετράφημεν εις τον αυτόν κυκεώνα εν όνομαζούσι Κωνσταντινούπολιν;

— Άλλ' αυτή ή ζωή θα είναι δι' εσε οικτρά, Αριάδνη.

— Ημέραν τινά ή μήτηρ μου και εγώ εκάθημεθα εις τό δωμάτιόν μας συνομιλούσαι, αίφνης ή θύρα του δωματίου ανοίγεται και εισέρχεται ο Κ. Α. . . μειδιών και προς τας δύο μας, λαβών δε πάραυτα τας χείρας μου έζήτη να εξιχνιάση τό αίτιον των δακρύων άπερ έβρέον από τους οφθαλμούς μου.

— Τίποτε δεν είναι, κυριε, τω απήντησα, ένθ έπροσ-

πάθουν με τρόπον να άποσύρω την χειρα μου την όποιαν εθώπευον αι ξηραι και ψυχραι αυτου χειρες.

Ο Κύριος Δ... όμως ως άνθρωπος εις τον όποιον δεν ήρεσκον τα δάκρυα, και όλίγον φροντίζοντα, διότι ταύτα έβρεον από της μελλονόμενου του τούς όφθαλμούς, εκυψε να άσπασθη την χειρα μου, όπως πληρωθη τουλάχιστον δια τον κόπον αν ύπέστη, έλθων εις επισκεψιν μου. Την αυτην στιγμην κάτωχρος ήγέρθη της θέσεώς μου, ενώ ψυχρός με έπερέχεεν ύδρώς. Τα χείλη του μέλλοντος συζύγου μου επιτιθέντα επί της χειρός μου, αντί να καταπραύνουν τον κυριεύοντα την καρδιαν μου αναβρασμόν, αντί να θερμάνουν την προς αυτόν ψυχρότητα, την αππύξισαν έτι μάλλον. Διάφορα σχέδια διήρχοντο της φαντασίας μου, εύτυχής δε ό άνθρωπος ό μη πραγματοποιών ιδέας έπερχομένας εις στιγμάς καθ' ός ό εν τη καρδια μας επικρατών σάλος άπαιτει πράγματα αδύνατα και πολλάκις τρομερά.

Η μήτηρ μου έννοήσασα την όποιαν ό μέλλον συζύγου μου μοι έπροξένισεν έντύπωσιν, έξήλθεν μετ' αυτου από του κοιτώνος μου. Αναχωρήσαντος του Κ. Δ... παρεδόθη εις σκέψεις, παρομοιάζουσα τον όδοιπόρον εκείνον όστις ή γνόςι ποίαν να λάβη όδόν των όποιων της μεν πλήρους άνθών και ώραίοτητας άπηγορεύετο ή δίοδος, της δ' έλευθέρας ούσης πλήρους βορβόρου και άκανθών.

Η μορφή του Φιλίππου μετ' ού τοσαύτας εύτυχεις στιγμάς διήλθον, του νέου εκείνου του όποιου απέρριψα τον έρωτα, ειχεν εισχορήσει πλέον εν τη καρδια μου τοσοϋτον έσπε έβλεπον αδύνατον να καταπνίξω τον δι' αυτόν έξερχόμενον στεναγμόν, και ή μορφή του μέλλοντος συζύγου μου παραβαλομένη με την όποιαν έφερον εν τη καρδια μου καθίστατο άπαισιος και βδελυκτη. Η μήτηρ μου βλέπουσα την από ήμέρας εις ήμέραν αυξάνουσαν μελαγχολιαν μου ήναγκαζέτο να παριστά τον κύριον Δ... εις τούς όφθαλμούς μου με τα λαμπρότερα χρώματα, ή μάλλον μοι παρίσα αυτόν όπως ή ιδία τον εθεώρει, διότι ως προς την μητέρα μου ό άνθρωπος ούτος είναι τό άριστούργημα της ανθρωπότητας, εγώ όμως ούδε βλέμμα ήδυνάμην να ρίψω επί της εικόνας ήν τόσον ώραίαν έπροσπάθει να ζωγραφίζη ή μήτηρ μου. Προσεπάθει δηλαδή να παραστήση ότι ό Άραψ είναι λευκώτερος την χροιάν της λευκοτέρας ελληνίδος κόρης.

— Λοιπόν αιωνίως θα ένθυμησαι τον Φίλιππον! έκραξεν ή φίλη της.

— Τόν Φίλιππον, απήντησεν ή Άριάδνη περίλυπος κινώσα την κεφαλήν, ώς ά ήδυνάμην να καταβρέξω με τα δάκρυά μου τούς πόδας του, ως ήδύνατο ή πνοή μου εις τερπνήν να μετεβάλετο δρόσον όπως δροσίσω τό ώραϊον του πρόσωπον.

— Πού γνωρίζεις όμως, Άριάδνη, εάν ό Φίλιππος δεν ένυμφεύθη μέχρι σήμερα και εις της συζύγου αυτου τας θωπειάς εάν δεν απέβαλε πασαν περι σου άνάμνησιν;

— Είθε να ήτο ούτω, φίλη μου, διότι ή δυστυχής άείποτε κυριεύομαι υπό της ιδέας ότι ό Φίλιππος πάσχει εξ αιτίας μου σήμερα.

— Και δεν έμαθες πλέον τι περι αυτου;

— Όχι, ή μήτηρ μου μόνον μοι ειπεν ότι άνεχώρησεν.

— Αί λοιπόν,

— Δέν δίδω πίστιν εις της μητρός μου τα λεγόμενα.

— Δέν δίδεις πίστιν εις τα λεγόμενα της μητρός σου, Άριάδνη!

— Όχι, φίλη μου, διότι εξ αρχής προτεινουςά με σύζυγον τον κύριον Δ., μυρίους μοι υπέσχετο Παραδείσους, ενώ ούδέν άλλο ή κολάσεις μόνον απήντησα.

Την αυτην στιγμην γραία υπηρέτρια εισήλθεν εις τό δωμάτιον εις ό αι δύο νεαραι κόραι εύρίσκοντο, προχωρήσασα μέχρι της Άριάδνης, άνεχείρησεν εις αυτην μικράν επιστολήν. Η Άριάδνη λαβούσα την επιστολήν από της υπηρετριας τας χειρας διέσχυσε πάραυτα τό περικάλυμα, ενώ ή γραία έξήρχετο του δωματιου.

Η άπέναντι αυτης καθήμενη φίλη της την ήτένιζε περιλύπως, αίφνης έγείρεται πάραυτα της θέσεώς της, ενώ ή Άριάδνη μετά την άνάγνωσιν του γραμματιου εξήπλωθη κάτωχρος επί του όποιου εκάθητο ανακλίντρου φέρουσα την μικράν εκείνην επιστολήν εις τα χείλη της.

— Άριάδνη! φίλη μου, τι έπαθες!

— Λάβε ειπεν, ή Άριάδνη, έγχειρίζουσα την επιστολήν εις την φίλην της, άνάγνωθι και θα ιδής ότι...

Δέν εδυνήθη να τελειώση, εκλινε την κεφαλήν αυτης εις τά όπίσω και ελειποθύμησεν.

Η φίλη της Άριάδνης άνάγνωσασα επιτροχάτην την επιστολήν έσπευσε προς βοήθειαν της λειποθυμημένης.

Η επιστολή εκείνη έλεγε τά εξής.

Άριάδνη!

«Πρώτην ήδη φοράν σε γράφω, δύναμαι όμως να σε διαβεβαιώσω ότι είναι και ή τελευταία, διότι αποθνήσκω» δέν με εθεώρησες άξιον συμπαιθείας τινος, θα με θεωρήσης τουλάχιστον άξιον συγχωρήσεως;

Φίλιππος.

Γ.

Μετά παρέλευσιν είκοσι ήμερών των όσα εδιηγήθημεν νύκτα τινα θευλωδή, καθ' ήν τό σκότος ήν βαθύ και βροχή ραγδαία κατεμάστιζε τας όδους και τά παράθυρα, γυνή δια μαύρου μανδύου κεκαλυμμένη εκρουεν ελαφρά την θύραν οικήματος μικρού, κειμένου εις στενήν τινα δίοδον έντός μεγάλης τινος όδου του Πέρα. Γυνή γραία ήνοιξε

την θύραν και αφήκεν ελευθέραν την εισοδον εις την ξέννη, σημειον ότι ή γραία θυρωρός ήν προειδοποιημένη δια την άπεικταίαν αυτην επισκεψιν.

Η νεαρά κόρη πριν αναβη την κλίμακα παρετήρησε τό πρόσωπον της γραίας θυρωρού, διό και άνεσκήρτησε πάραυτα ιδούσα την περίλυπον της θυρωρού μορφήν και την θλίψιν ήτις εξωγραφείτο επί του προσώπου της, δέν ετόλμησε δε την παραμικράν να απευθύνη έρώτησιν, άλλ'υποτρέμουσα και ελαφρόπους άνέβη την κλίμακα παρακολουθουμένη υπό της γραίας, ήτις εισελθούσα εις τό άριστερόθεν μικρού διαδρόμου δωμάτιον, έξήλθε πάλιν περιπατούσα άκροποδητι και έψυθίρησεν εις τό ούς της νεαρās κόρης την λέξιν:

— Κοιμάται.

Η Άριάδνη, (διότι ήτον αυτη), εισήλθεν εις τό δωμάτιον άφ' όπου ή γραία θυρωρός έξήλθεν.

Δεξιόθεν του δωματιου υπήρχε κλίνη δια κυανών κεκαλυμμένη παραπετασμάτων έφ' ής εκειτο νεανίας του όποιου τό ώχρον πρόσωπον έφωτίζετο υπό άμυδρού φωτός λυχνίας τεθειμένης επί τραπέζης άπέναντι της κλίνης ισραμένης Οι κειλεισμένοι και κοιλοι όφθαλμοί του, ή ισχνότης και ώχρότης του προσώπου του, ή ταχεία και έναγώνιος πνοή του παρίστων αυτον επιθανάτιον.

Η Άριάδνη πλησιάσασα εις την κλίνην του πάσχοντος άνεσκήρτησε και κάτωχρος γενομένη εκλινε την κεφαλήν αυτης προς τό στήθος της, άναναγνώσασα εις τό ώχρον έκεινο πρόσωπον την άλλοτε ώραϊαν και εύγενή του Φιλίππου μορφήν.

Έμμενεν προς στιγμην άναυδος και περίλυπος, άπέναντι του εισέτι ζώντος εκείνου νεκρού, ως ό φονεύς άπέναντι του θύματός του, ενώ δάκρυα μετανοιάς, δάκρυα έρωτος έβρεον από τούς όφθαλμούς της' απορρίψασα δε τον μανδύαν της έλαβε την έξω της κλίνης κρειμαμμένην χειρα του πάσχοντος και έφερον αυτην εις τα χείλη της.

Στεναγμός υπόκωφος και βραδής διεξήλθε των χειλέων του νέου.

— Σϋ είσαι! έκραξεν ό επιθανάτιος και μειδιάμα μελαγχολικόν, μειδιάμα ανθρώπου εγκαταλείποντος την ζωήν εξωγραφηθή εις τά ώχρά χείλη του.

— Ω, άφες με να πλησιάσω πλείτερον, επάνελαθεν, άφες να άσπασθώ την εβενώδη σου κόμην και να αναπνεύσω την άρωματώδη πνοήν σου... Δέν ήδυνήθη να εξακολουθήση τά ώχρά του χείλη εξωγραφηθήσαν δι' αίματος καταπνίξαντος προς στιγμην την φωνήν του.

— Εισέτι με αγαπά, υπεψύθησεν ή Άριάδνη, φέρουσα την χειρα επί της καρδιάς της.

— Όσει δε ό ύπνος του Φιλίππου να ήτο έγρηγορεία και να συνωμίλει μετ' αυτης,

— Όπόσον σε ήγάπησα!.. έκραξεν, ώ, με ήγάπας και σϋ, Άριάδνη μου;

Η Άριάδνη δέν ήδυνήθη να κρατηθή, ύπεσπρήχθη επί τινος επίπλου. Ηθελε να ριφθη επί του πάσχοντος, επί του σώματος εκείνου ύπερ έσώκλειε ψυχην τόσον εύγενή, ψυχην ήτις και εγκαταλείπουσα τό σώμα την ήγάπα εισέτι. Ηθελε να ριφθη επί του πάσχοντος και να πληρώση φιλημάτων τας παρειάς εκείνας, αίτινες τσαούτα εδέχθησαν εξ αιτίας της δάκρυα.

— Ω, θεέ μου, θεέ μου! άνεκραξεν ή Άριάδνη αίρουσα τούς όφθαλμούς αυτης προς τον ουρανόν πλην οι λυγμοί κατέπνιξαν την φωνήν της.

Εις τον πρώτον της Άριάδνης όλολυγμόν, ό Φίλιππος άφυπνίσθη. Ενόμιζεν ότι εισέτι ύπνωπεν και ήνοιξε προς στιγμην τούς βραχιόνιας να έναγκαλισθη τό φάσμα έκεινο όπερ άείποτε όνειροπώλει, την κόρην εκείνην εις της όποιας τούς πόδας άείποτα επεπόθησε να εύρίσκαται.

Η Άριάδνη διαλογισθείσα ότι ειχε χρέος να εκπληρώση, έγονυπέτησεν έμπροσθεν της κλίνης του και πληρούσα την χειρα αυτου δακρύων και φιλημάτων,

— Με συγχωρείς, Φίλιππε, με συγχωρείς! έκραξεν ή νεαρά κόρη.

— Είναι ή φωνή της! έψυθίρησεν ό Φίλιππος, είναι αυτη ή ιδία! ώ θεέ μου, θεέ μου!

— Ναι, Φίλιππε έλεγεν ή Άριάδνη, είμαι ή ιδία, είμαι ή γυνή την όποιαν τόσον ήγάπησες!..

— Ω εύχαριστώ, εύχαριστώ!

— Και ήτις ζητεί την συγγνώμην σου, Φίλιππε, ζητεί να την συγχωρήσης, δι' όσα εξ αιτίας της υπέφερες.

— Να την συγχωρήσω!

Η Άριάδνη ήγέρθη, ό Φίλιππος έγινε ώχρότερος, ή πνοή του περισσώτερον ταχεία.

— Η γυνή... εκείνη... δέν με ήγάπα ειπεν ενώ εγώ...

— Ενώ εϋ την αγαπάς εισέτι, Φίλιππε...

— Ω, και! απήντησεν ούτος.

Η φωνή του ώμοιάζε φωνήν ανθρώπου πνιγομένου.

— Όχι, έκραξεν ή Άριάδνη, εκτός εκυτης σχεδόν γενομένη, όχι! ή γυνή εκείνη σε αγαπά, σε αγαπά πλείτερον παρ' όσον την ήγάπησες, Φίλιππε! ώ, ζήθι, ζήθι, ή καρδια μου σε άνήκει, ή Άριάδνη από τούδε είναι Άριάδνη σου!

Μυρίας ό δυστυχής υπέφερε βασάνους.

Ο άνθρωπος αποθνήσκει δια μίαν ιδέαν, δια μίαν επιθυμίαν, και όποτε έπερχεται ό θάνατος να τον αποχωρήση της αλγεινης τούτης ζωής θεωρει εκυτον εύτυχή, διότι βλέπει ότι ή πραγματοποιήσις της επιθυμίας του καθίσταται αδύνατος, διότι παρατηρεί ότι και Ουρανός και Γη συννόμισαν εναντίον του, και τά πάντα τον εγκαταλείπουν! ώ, βεβαίως εις τοιαύτην διατελών ύπαρξιν ό θάνατος είναι επιθυμητός είναι προσφιλής... να επερχεται όμως ό θάνατος όποτε ό ουρανός αρχίζει να τον προσμειδιά, να αποθνήσκει, καθ' ήν στιγμην ή γυνή την όποιαν επεπόθησεν, ή γυνή, ή

τινος ή εμφάνισις μωρίας τῶ προσέφερον εὐδαιμονίας, νά γονυπε-
τῆ πρό τῶν ποδῶν του καί νά τῶ λέγη ἀπό τὰ βάθη αὐτά
τῆς καρδιάς τῆς. — Εἶμαι ἐδική σου! σέ ἀγαπῶ!.. ὦ, τό
τοιοῦτον εἶναι φρικῶδες!

Ἡ Ἀριάδνη ἔκυψε τὴν ὠραίαν αὐτῆς κεφαλὴν τὴν ὁποί-
αν περιέβαλλεν ὁ Φίλιππος διὰ τῶν βραχιόνων του, ἐπι-
δὲ τῶν χειλέων τῆς Ἀριάδνης ἐπετίθετο τὸ πρῶτον τοῦ ἐ-
ραστοῦ τῆς φίλημα καί ὁ τελευταῖος του δι' αὐτῶν διήρ-
χετο στεναγμοῦς.

Μετὰ πικρέλευσιν πέντε περίπου ἐτῶν, δύο νεανίαι κομψῶς
ἐνδεδυμένοι, διὰ τῶν βραχιόνων συγκρατούμενοι ἐπεριπά-
τουν εἰς τὸν μόνον τοῦ Σταυροδρομίου περίπατον, τὸ Τα-
ξίμιον.

Ἐντὸς φορείου ὅπερ δύο βρωμαλαῖοι ἄνδρες ἔφερον ἐκά-
θητο γυνὴ κάτωχρος καὶ περίλυπος.

— Περὶεργον! εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν, πόσον συμπα-
θητικὴ ὠραιότης!

— Τὴν ὁποίαν ὁμοῦς ὁ θεὸς παραλαμβάνει μετ' ὀλί-
γων εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

— Ἀ! μὴ ἀπειθῆταις, ἰατρέ μου, εἰπέπεν ὁ προλαλήσας.

— Δυστυχῶς, φίλε μου, ἀπάντησεν ὁ νέος Ἀσκληπιός,
τὴν κυρίαν τὴν ἐγνώρισα ἐκ τοῦ πλησίον, ὀνομάζεται Ἀ-
ριάδνη, συνεχῶς τὴν ἐπισκέπτομαι μάλιστα, καὶ ὡς φίλος
καὶ ὡς ἰατρός..

— Αἶ, λοιπόν..

— Ἡ ἐπιστῆμη δὲν ἠδυνήθη νά ἀντιπαλαίσῃ μετὰ
τῆς φύσεως ἢ τῶν βουλῶν τοῦ ὑψίστου, ἀπάντησεν στενά-
ζων ὁ ἰατρός, δυστυχῶς ἡ κυρία πάσχει ἀπὸ μαρασμόν!..

N. Γ. Π.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΙ ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ ΑΡΧΗ-
ΓΟΣ. — Ὅτε Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν ἐξεστράτευσεν πρὸς
κατάκτησιν τῆς οἰκουμένης, ἔφθασεν εἰς εὐφορὸν τι κράτος
ἀγνωστον διατελέσαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κατοικου-
μενον ὑπὸ Ἀφρικανῶν διαιωμένων ἐν πενιχραῖς καλύβαις
καὶ ἀγροῦντων τὸν πόλεμον. Ὀδηγηθεὶς δὲ ἐνώπιον τοῦ
ἀρχηγοῦ τῆς φυλῆς, οὗτος τῶ προσέφερον διαφοροὺς ὀπώ-
ρας καὶ ἄρτον ἐκ χρυσοῦ. — Τρώγετε λοιπὸν χρυσίον ἐ-
δῶ; ἠρώτησεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. — Ὅχι ἀπάντησεν
ὁ Ἀφρικανός· ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἠδύνασο νά εὖρος εἰς τὴν
πατρίδα σου καὶ ὀπώρας φυσικὰς καὶ ἄρτον, διατί λοιπὸν
ἦλθες ἐδῶ; — Τὸ χρυσίον σας δὲν μ' ἔλθεξεν ἀπάντησεν
ὁ Μακεδῶν ἦλθα νά σπουδάσω τὰ ἦθη σας. — Ὅπως ἐ-
πιθυμεῖς· μεῖνε ὅσον καιρὸν θέλεις εἶσαι ἐλεύθερος.

Ἐνθ' συνωμίλου τοιοῦτοτρόπως, δύο ἄνδρες προσῆλθον
φιλονεικίαν τινὰ ἔχοντες μεταξύ τῶν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ
ἀρχηγοῦ των. Καὶ ὁ μὲν ἐνάγων, ἤρξατο τοιοῦτοτρόπως·

— Ἠγόρασα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἐν μέρος γῆς,
σκάπτων δὲ ἀργώτερα εὖρον θησαυρὸν χρυσοῦ· ἐπειδὴ δὲ
ἠγόρασα τὴν γῆν καὶ ὄχι τὸ χρυσίον ζητῶ νά τὸ ἐπιστρέ-
ψω εἰς τὸν πωλητὴν, ἀλλ' αὐτὸς δὲν θέλει νά τὸ δεχθῆ·
παρακαλῶ ὅθεν τὸν ἀρχηγὸν νά ἀναγκάσῃ τὸν πωλητὴν
νά δεχθῆ τὸ εἰς αὐτὸν ἀνήκον χρυσίον.

Ὁ δὲ ἐναγόμενος ὑπέλαθεν. — Ἐπώλησα τὴν γῆν καὶ
ὅλα τὰ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντα ὥστε τὸ χρυσίον εἶναι ἐδι-
κόν του.

Ὁ ἀρχηγὸς συγκραλαιώσας τὰς ἐκθέσεις τῶν φιλονει-
κούντων καὶ σκεφθεὶς πρὸς μικρὸν ἠρώτησεν τὸν ἕνα. —

— Δὲν ἔχεις, νομίζω, ἕνα υἱόν, φίλε μου; — Ναι ἀπῆν-
τησεν οὗτος. Ὁ δὲ ἀρχηγὸς στρεφόμενος πρὸς τὸν ἕτερον.

— Δὲν ἔχεις καὶ σὺ μίαν θυγατέρα; — Ναι. — Λοιπὸν,
ἢ θυγάτηρ σου ἀς λάβῃ σύζυγον τὸν υἱόν σου, καὶ ὁ θησαυ-
ρὸς ἀς δοθῆ εἰς τὸ ζεῦγος, ὡς γαμήλιον δῶρον.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐξεπλήχθη διὰ τὴν δίκην ταύ-
την ἐνόησας δὲ τοῦτο ὁ ἀρχηγός, — Ἡ ἀπόφασίς
μου σοὶ φαίνεται ἀδικος; τὸν ἠρώτησεν. — Ποσῶς· ἀλλὰ
μ' ἐκπλήττει. — Καὶ πῶς ἤθελε τελειώσει ἡ ὑπόθεσις αὐ-
τὴ εἰς τὴν πατρίδα σου; — Νὰ σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν,
ἠπήνησεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἠθέλωμεν θέσει ὑπὸ κράτησιν
τοὺς δύο ἀντιθέτους καὶ δώσωμεν τὸν θησαυρὸν εἰς τὸν
βασιλέα. — Εἰς τὸν βασιλέα! ἀνεκράξεν ὁ Ἀφρικανός μετ'
ἐκπλήξεως. Καὶ ὁ ἥλιος λάμπει εἰς τὴν πατρίδα σας; —
Βεβαίως. — Βρέχει; — Ἀναμφιβόλως. — Παράδοξον! ὑ-
πάρχουν καὶ ἡμερα ζῶα τρεφόμενα ἀπὸ χόρτον; — Βέ-
βαια. — Ἐ! τότε λοιπὸν, ὑπέλαθεν μετ' ἀγαγκυτήσεως,
ὁ Ἀφρικανός ἠγεμὼν, πρὸς χάριν τῶν ἀθῶων αὐτῶν πλα-
σματῶν συγχωρεῖ τὸ ὑπέρτατον Ὅν εἰς τὸν ἥλιον νά
λάμπῃ εἰς τὴν πατρίδα σας καὶ εἰς τὴν βροχὴν νά ποτί-
ζῃ τὴν γῆν σας, διότι σεῖς οὔτε τοῦ ἡλίου οὔτε τοῦ ὕδα-
τος ὑπάρχετε ἀξιοί!

ΕΤΟΙΜΟΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. — Ὁ Καλὶφης Αἰγιάγης,
ὅστις εἶχε καταστῆ τρομερὸς εἰς τοὺς ὑπηκόους του διὰ
τὴν ὀμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν τοῦ χαρακτῆρος του, πε-
ριήρχετο πολλάκις τὰς ἀπεράντους πεδιάδας τοῦ βασιλείου
του ἀνευ ἀκολουθῶν καὶ ὡς ἀπλοῦς μαχητῆς ἐνδεδυμένος.
Ἡμέραν τινὰ ἀπαντᾷ ἕνα Ἀραβὸν καὶ λέγει αὐτῶ. — Φίλε
μου, ἐπεθύμουν νά μάθω ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Αἰγιάγης πε-
ρι τοῦ ὁποίου τοσοῦτος γίνεται λόγος. — Ὁ Αἰγιάγης, ἀ-
πάντησεν ὁ Ἀραβὸς, δὲν εἶναι ἄνθρωπος, εἶναι τίγρις, εἶναι
αἰμοθύρον θηρίον! — Καὶ τί ἔγκλημα ἐπραξεν; — Μύρια!
ἐπὶ τὸ αἷμα τῶσων ὑπηκόων του! — Δὲν τὸν εἶδες ποτέ;
— Ὅχι. — Ἐ! λοιπὸν ὕψισον τὸ βλέμμα σου· ἐγὼ εἶμαι
ὁ Αἰγιάγης! Ὁ Ἀραβὸς χωρὶς οὐδεμίαν νά δεῖξῃ ἐκπλήξιν

θεωρεῖ τὸν Καλὶφην ἀτενῶς, καὶ τῶ λέγει ἀγερώχως. —
Ἄλλὰ σὺ, γνωρίζεις τίς εἶμαι; — Ὅχι. — Εἶμαι ἐκ τῆς
γενεᾶς τῶν Ζοβαίρων τῆς ὁποίας ἕκαστος ἀπόγονος γίνε-
ται παράφρων ἀπαξ τοῦ ἔτους καὶ σήμερον εἶναι ἡ ἡμέρα
τῆς παραφροσύνης μου. Ὁ Αἰγιάγης ἐμειδίασε εἰς τὴν εὐ-
φωᾶ ἀπάντησιν τοῦ Ἀραβῶ καὶ ἐσυγχώρησεν αὐτόν.

ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ. — Λαίμαργός τις εὐρισκόμενος ἡμέραν
τινὰ ἐν θορυβῶδει συμποσίῳ, — Σιωπῆ! κύριοι, ἀνεκράξεν
πρὸς τοὺς συνομιλοῦντας ὑψηλοῦτως· μετὰ τὰς φωνὰς σας
δὲν ἀκούει κανεὶς τί τρώγει!

ΚΟΙΜΟΥΜΑΙ. — Κύριος τις ἔκρουε πρῶϊαν τινὰ τὴν
θύραν ἑνὸς φίλου του. — Τίς εἶναι; ἠρώτησεν ὁ ἔσωθεν
φίλος. — Ἐγὼ, Ἀλέξανδρε κοιμῶμαι; — Διατί; τί θέ-
λεις; — Ἦθελα νά σέ παρκαλέσω νά μοὶ δανείσῃς δέκα
φράγκα. — Κοιμοῦμαι, φίλε μου.

Ἡ ΚΕΦΑΛΗ ΤΟΥ ΟΝΟΥ. — Χωρικός τις πρῶτην ἡδὴ
φορὰν εἰσερχόμενος εἰς Παρισίους περιεργάζετο μετὰ κρη-
νὸς στόμα πάντα τὰ περὶ αὐτὸν περιέργα καὶ ἀνεγίνω-
σκεν ἀπάσας τὰς ἐπὶ τῶν καταστημάτων ἀνηρημένας ἐ-
πιγραφάς· σταθεὶς ὁμοῦ ἐνώπιον καταστήματος κολλυβι-
στοῦ καὶ μὴ βλέπων, φυσικῶ τῶ λόγῳ, οὐδεμίαν ἐπιγρα-
φήν, εἰσήλθε καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κολλυβιστὴν ὅςτις
ἦν μόνος ἐν τῶ καταστήματι, — Τί πωλεῖτε ἐδῶ; ἠρώτη-
σεν. Ὁ κολλυβιστὴς ἐπιθυμῶν νά ἐμπαίξῃ τὸν ἀπλοῖκόν
ἄνθρωπον, — Κεραλάς ὄνου πωλοῦμεν, ἀπάντησεν. — Καὶ
ὡς φαίνεται ὑπέλαθεν εὐστόχως ὁ χωρικός κάμνετε μεγά-
λην πώλησιν, διότι μίαν μόνην κεφαλὴν μένει ἀκόμη εἰς τὸ
κατάστημα σας.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΑΠΡΙΛΙΟΥ.

Ἐνα παιδί ζιζάνιο τὴν πρῶτην Ἀπριλίου,
Σ' τὸ δρόμο του πουρνὸ πουρνὸ
Ἐύρηκε μιά, — Σὰς προσκυνῶ,
Τὴν λέγει, « κυρ' ἀρχόντισσα τοῦ Διπλοφαναρίου.
Ἦκούσατ' ἐν ἱατρικὸν ἀπίστευτον τῶνόντι·
Ἦ' ἀνανεώνει παῖς γρηαῖς,
Ταῖς ἄσχημας κάμνει θεαῖς
Καὶ μετὰ δόντια φαίνονται ὅσκις δὲν ἔχουν δόντι;
Ἦ κουτσόδοντ' ἀρχόντισσ τὴν μὴδὴ τῶ παιδίου
Ἐπίστεισε δι' ἀληθῆ,
Χωρὶς ποσῶς νά θυμηθῆ

Ἀπ' τὴν χαρὴν τῆς ὅτι ἦν ἡ πρῶτη Ἀπριλίου.
Εἰς γέρον μεγαλέμπορος καμκουριστὸς πηγαίνει·
Ὅταν τὸν βλέπῃ τὸ παιδί
Τὸν λέγει, — Στάσου, ἐπειδὴ
»Σ' τὸ σπῆτι ἡ βεδέκκα σου ἀπὸ ταμπλά 'πεθαίνει».·
Φτερά ὁ γέρον ἔκαμε καὶ ἔτρεξε δραμαῖος
Νὰ τὴν προφθάσῃ ζωντανή,
Τὸ δ' ἑλληνόπαιδο κινεῖ
Κ' εἰς δυτικὸν ἐμπρός παπᾶ προσπίπτ' ἐδαφιαίως.
»Τὸ χέρι σας, τὸ χέρι σας, τὸν λέγει, γέροντά μου,
»Κ' ἐγὼ παιδί σας ταπεινό
»Ἐπιθυμοῦσα τὰ γενῶ,
»Νὰ ἐξαλείψω Ἄγιο, τὰ τόσα κρίματά μου...»
Δὲν πρόφθασε το πονηρὸ νά εἶπῃ τι ἀκόμη
Κ' ὁ Φραγκισκάνος τιναχθεὶς
Τ' ἀνήκουστον σμιδᾶν εὐθὺς
Ν' ἀναγγεῖλῃ ἔτρεξε ε' τὴν προσφιλεῖ του Ῥώμη.
Ἐκεῖνο δὲ ε' ἕνα σωρὸν φωνάζει ὑπαλλήλων,
— «Εἰδήσεις ἔχομεν καλαῖς,
»Ὁ Ἠγεμὼν σας ταῖς πολαῖς
»Γνωρίζας ἐκδουλεύσεις σας καὶ τὸν μεγάλον ζῆλον,
»Καὶ πόσῃ πίστιν δεῖξατε καὶ μ' αἰσθημα ὁποῖον,
»Ἐφάνητε κατὰ καιροῦς,
»Θὰ σὰς τιμῆσῃ μετὰ σταυροῦς
»Κ' ἐπὶ τ' αὐτοῦ ὀλόκληρον ἐγέμισ' ἕνα πλοῖον.»
Πιστεύσαντες ε' τοὺς λόγους τῶν ἐφέρανε ε' τὴν τρέκη
Ἅλλοι τὰ χέρια αὐθαρεῖ,
Νὰ τὶ θά'πῃ galanterie...
Σαράντα κούπαις ἀδικασαν διὰ μίαν σαλέπι!!!
Τὸ δὲ ζιζάνιο εὐθὺς εὐρέθη ε' ἄλλον δρόμο,
Μ' ἕνα κοντὸν νά ὀμιλῆ,
Ἅστικ ε' τὸ μάτι μετὰ γυαλί,
Ἐνόμιζεν ὅτι κρατεῖ τοῦ Μωσῆ τὸν νόμο.
Ἦτον αὐτὸς ἀσφαλιστῆς καὶ ἐξ ἐκείνων ὅσοι
Ἐφέτος τὰ ἐχάλασαν
Ἅλλοι μὲ τὴν θάλασσαν,
Διότι τῆς ἐπέστρεψαν ὅσα τοὺς εἶχε δώσει.
— «Ὁ ἀσφαλίζων τὴν κρήνην τὸν σίτον καὶ τὰ πλοῖα,
»Νομίζω, λέγει, ὡς σωστόν,
»Νὰ ἀσφαλίσῃ κ' ἐκυτόν,
»Ἐνα φορτὸν τὶ θὰ 'πῆ ε' τὰ τόσα σας φορτία!
»Διότι ἂν ἐμάθατε τὰ νέα, κύριέ μου,
»Τριάντα πλοῖα σιτηρὰ
»Σ' τὸν δρόμον ἔκαμαν νερέ
»Κ' ἐβῆρθαν ε' τὸν Σουλινᾶ ὑπὸ σφοδρῶ ἀνέμου.»
Μὲ χεῖλη πού λωλαίνουσε μετὰ τῆς πού μιλουῦν
Ἐφάνη καλλονὴ ξανθῆ,
Χωρὶς δ' αὐτὸ νά στοχασθῆ
Ἅστικ — αὐταῖς ὀλόκληρο τὸν κόσμον τὸν γελοῦνε,
Τὴν λέγει, — «Σᾶν πού σμίγουνε τὰ βόδα μετὰ τριφύλλια
»Σ' τὴν ἀνοιξὴν μας τὴ χρυσῆ,
»Ἄν λίγο ἤθελες κ' ἐσύ,
»Καὶ τὰ, δικὰ μας μὴ φορὰ νά σμίξουνε ἐδῶ χεῖλια!»
Ἦ νέα χαμογέλασε, ε' τὸ χαμογέλασμα τῆς

Με καρδιοκτύπι φοβερόν, εὐδὲν ἔτι νύκτα κ' ἔσται
 Χαρούμενο, τὸ πονηρὸν καὶ ἀκαταμάχητον ἔργον
 Πλησίασε τὰ χεῖλη τοῦ ἑτάδου μάγδουλά τῆς
 Πλησίασε, ὀλόγηρη τοῦ φάνηροῦ ἡμέρα, ἔσται
 «Σκύπτε; νὰ πάρη τὸ φίλι, κενεὶδὲ ἡ ἔσται ὅτ' ἔσται
 Τοῦ φεύγει ἄμας τὸ πουλί, κενεὶδὲ ἡ ἔσται ὅτ' ἔσται
 Καὶ τὸ παιδί ἀγάλασε κ' ἐφίλησεν ἄερα, ἔσται ἔτι
 Κ' ἐνὶ μ' ἄερα χόρταινε τὰ τρέμοντά του, χεῖλη, ὅτ'
 «Ὁ διάβολός σου ἡ φανθή, κενεὶδὲ ἡ ἔσται ὅτ' ἔσται
 Λέγει; αὐτὸ νὰ θυμῆθῃ ἔσται ὅτ' ἔσται ὅτ'
 «Ὁτ' εἶναι τάχα σήμερον ἡ πρότερόν τοῦ Ἀπρίλι ΠΙ!

Ν. Γ. Π.

Τῷ ΜΟΝΑΧῷ ΑΓΑΠῶ.

Tis rain struggle—leth me perish young
 Live as I have lived, and love as I have loved.
 Byron.

Τόσον λοιπὸν ἕρημική ἦτον ἡ τριχμιά!

Ὁ ἄνεμος ὅστις ὠθεῖ τὰ πλοῖα εἰς ὑφάλους,

Πρὶν ἀποπλευσῆ ἡγήρε τοῦ κύματος τοὺς σάλους

Καὶ πέριξ σου ἡ ἄβυσσος ἐκάγχασεν ἄγρια;

Τόσον λοιπὸν σ' ἐφόβισεν ἡ βία τῶν ἀνέμων,

Ὡστε τὸ πᾶν ἀπερρώμεις εἰς τοῦ κύματος τὴν βίαν;

Ἐλευθερίαν, Ἔρωτα, Πόησιν καὶ φιλίαν.

Εἰς ἃς ἐνησημενίεσσ' ὄν ἦσο εὐδαίμων!

Καὶ τῶρα μόνος, ἔμεινες; νὰ σὲ σπλάγξ τὸ κύμα;

Χωρὶς ποτὲ τὸν πόδα σου εἰς τὴν γῆν νὰ θέσης πλέον;

Τὸν πλάστην σου ὡς ἦσαν ἡμιθάλλον τελευταῖον,

Καὶ παραδίδων τὴν ψυχὴν πρὶν ἔλθῃς εἰς τὸ μνήμα!

Α. Ι. Σ. (Σάμος.)

ΑΣΜΑΤΙΟΝ.

Παιδιάδα.

Ὡς ἔπνα, θεά μου, κ' ἡ νύχτα πάει
 Σπιθοβολάει; τ' ἄστρο εἰς αἴγῃς;

Ἐπ' ἡ βρακοῦλα εἰς τ' ἀκρογιαλάκι,
 Ἐδουσε, φῶς μου, τὸ φεγγαράκι,
 Κ' εἶν' σκοτιδάκι ἐρμιὰ αἰωπῆ.

Σὺ τὴν ἀγάλα μου ἔλα, θεά μου,
 Κ' ἔχ' νὰ θά βροῦμε μίαν ἄκρη γῆς.
 Ἐλα νὰ πάμε εἰς τὰ γονικά μου,
 Ἀπ' τὰ φαρμάκια μέσα νὰ βγῆς.

Πλὴν ἔπνα ἔπνα, ἡ αὐγὴ σημῶνει
 Ἄκου τ' ἀθήνοι κάπου λαλεῖ.
 Ἐπ' ἡ βρακοῦλα εἰς τ' ἀκρογιαλάκι,
 Ἐδουσε, φῶς μου, τὸ φεγγαράκι,
 Κ' εἶν' σκοτιδάκι ἐρμιὰ αἰωπῆ.

Καλὴ νύκτα! ὁ κηρός.
 Ἴδὲ πλέον δὲν φωτίζει,
 Ἦλθε πάλιν ἡ στιγμή
 Ἦτις, φίλη, μάς χωρίζει!

Πλὴν εἰπέ μοι, στεναγμόν
 Πῶς τὰ χεῖλη σου ἐκφέρουσ;
 Πῶς τὸ βλέμμα μου ζητεῖς
 Ὅταν τὰ ἔμα πρόφερουσ;

— Καλὴ Νύκτα;

Καλὴ νύκτα! ἡ στιγμή
 Πότε, φίλη, θ' ἀνατείλῃ
 Καθ' ἣν πλέον τὰ γλυκὰ
 Καὶ κορᾶλλινὰ σου χεῖλη
 Δὲν θὰ εἶπουν λυπηρὰ

Τὰς θρηνώδεις ταύτας λέξεις,
 Ἀλλὰ χαίρουσά θὰ πῆς,
 Σ' τὰς ἀγάλας μου πρὶν τρέξῃς,
 Καλὴ Νύκτα;

Καλὴ νύκτα! ὁ κηρός.
 Ἴδὲ πλέον δὲν φωτίζει,
 Ἦλθε πάλιν ἡ στιγμή
 Ἦτις, φίλη, μάς χωρίζει!

Πλὴν εἰπέ μοι, στεναγμόν
 Πῶς τὰ χεῖλη σου ἐκφέρουσ;
 Πῶς τὸ βλέμμα μου ζητεῖς
 Ὅταν τὰ ἔμα πρόφερουσ;

— Καλὴ Νύκτα;

Καλὴ νύκτα! ἡ στιγμή
 Πότε, φίλη, θ' ἀνατείλῃ
 Καθ' ἣν πλέον τὰ γλυκὰ
 Καὶ κορᾶλλινὰ σου χεῖλη
 Δὲν θὰ εἶπουν λυπηρὰ

Τὰς θρηνώδεις ταύτας λέξεις,
 Ἀλλὰ χαίρουσά θὰ πῆς,
 Σ' τὰς ἀγάλας μου πρὶν τρέξῃς,
 Καλὴ Νύκτα;

Καλὴ νύκτα! ἡ στιγμή
 Πότε, φίλη, θ' ἀνατείλῃ
 Καθ' ἣν πλέον τὰ γλυκὰ
 Καὶ κορᾶλλινὰ σου χεῖλη
 Δὲν θὰ εἶπουν λυπηρὰ

Τὰς θρηνώδεις ταύτας λέξεις,
 Ἀλλὰ χαίρουσά θὰ πῆς,
 Σ' τὰς ἀγάλας μου πρὶν τρέξῃς,
 Καλὴ Νύκτα;

Καλὴ νύκτα! ἡ στιγμή
 Πότε, φίλη, θ' ἀνατείλῃ
 Καθ' ἣν πλέον τὰ γλυκὰ
 Καὶ κορᾶλλινὰ σου χεῖλη
 Δὲν θὰ εἶπουν λυπηρὰ

Τὰς θρηνώδεις ταύτας λέξεις,
 Ἀλλὰ χαίρουσά θὰ πῆς,
 Σ' τὰς ἀγάλας μου πρὶν τρέξῃς,
 Καλὴ Νύκτα;

Καλὴ νύκτα! ἡ στιγμή
 Πότε, φίλη, θ' ἀνατείλῃ
 Καθ' ἣν πλέον τὰ γλυκὰ
 Καὶ κορᾶλλινὰ σου χεῖλη
 Δὲν θὰ εἶπουν λυπηρὰ

τὸν λάφυργα ἐνώπιον τοῦ δίσκου ἐκείνου ἐνὸς εἰς παρα-
 κείμενον τι δωμάτιον ἤκουε τὸν Ἰωάννην Πλονζὲ ἀνακρά-
 ζοντα στεντορεῶς.

— Εὐχαριστῶ!.. Εἶναι κελόν! Εὐχαριστῶ!.. ἀ-
 κόμη ὀλίγον!.. Καὶ τοῦτο, διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κύριόν
 του ὅτι ἐξετέλει μετ' ἐνεργητικότητος τὸ χρέος του.

Ὅλοι οἱ μεγάλοι ἄνδρες, τὰ μεγάλα πειύματα, καὶ αἱ
 γενναῖαι καρδίαι ἔχουν στιγμιαίας ἀδυναμίας. Τὸν Ἐρνέ-
 στην κατέλαβε θυμὸς μανιώδης ἐναντίον τοῦ εὐήθους Ἰωάν-
 νου, ὅστις ἐξέθετε τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτοῦ μὴ ἀκολουθῶν
 τὸ παράδειγμα τοῦ κυρίου του. Μεταξὺ τοῦ Κλεμανσῶ καὶ
 τοῦ Ἰωάννου Πλονζέ, ὑπῆρχε διαφορά τις ὡς ἡ τοῦ Δὸν
 Κισσώτου μετὸν Σάγγρον Πάντζον, καὶ ὁ Κλεμανσῶ ἠτοι-
 μάζετο νὰ ἐξέλθῃ ὅπως ἐπιπλήξῃ τὸν πιστὸν αὐτοῦ ἀκό-
 λουθον διὰ τὴν ἀπληστίαν του, ὅποτε θύρα τις πλησίον
 τοῦ Ἐρνέστου ἠνοίγη καὶ εἰσῆλθεν νεκρὴ τεταραγμένη
 διευθυνθεῖσα πρὸς τὴν εὐεργετικὴν μικρὰν τράπεζαν.

Κρεολὸς τις νεῖνις, ἀνωτέρα αὐτῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν,
 τὴν ἠκολούθει, πλησίασασα δὲ εἰς ἐν κάθισμα ἵνα ἀποθέσῃ
 τὸν ἐκ ψίθου πλατύγυρον πῖλον τῆς κυρίας τῆς, παρετήρησε
 τὸν Ἐρνέστην τὸν ὁποῖον ἡ θύρα εἶχε κρῦψει ἀπὸ τὰ δι-
 ματά της. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ δεσποινὶς ἠτοιμάζετο νὰ
 πῆ ποτήριον λεμονάδος, ἡ μαύρη εἶπε μετ' ἀπειρίας.

— Δεσποινίς, ὑπάρχει ἐδῶ εἰς κύριος.

Ἡ νεῖνις ἐστράφη ἵνα ἴδῃ ὀπισθὲν τῆς, τὸ δὲ μέλαν
 βλέμμα τῆς ἀπέστραψεν ὡς ἂν ἔλεγε: « τίς ὁ τολμησας
 » νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον ἀνευ τῆς ἀδείας μου! » Ὁ
 Ἐρνέστης προσεβλήθη περισσότερο ἐκ τοῦ ἀγερώχου ἤτους
 ἢ ἐκ τῆς θελκτικῆς ὀρατικότητος τῆς νεάνιδος ἧτις ἄμα ἶδε
 τὸν Κλεμανσῶ καὶ ἡ αὐτὴ καὶ τολμηρὰ ἔκφρασις τοῦ προ-
 σώπου τῆς ἐξηλείφθη πάραυτα ῥίψασα δὲ βλέμμα τεθο-
 ρυβημένον ἐπὶ τῆς ἐνδυμασίας τῆς καὶ ἰδοῦσα αὐτὴν συνι-
 σταμένην ὑπ' ἐνὸς λευκοῦ κοιτωνίου ἠρρυθρίασε, καὶ ἀφήσα-
 σα τὸ ὅποιον ἐκράτει πλήρες ποτήριον ἐχαίρητησεν ἐλαφρῶς
 τὸν Κλεμανσῶ καὶ ἀπεσύρθη πάραυτα, νεύσασα εἰς τὴν
 Κρεολὸν νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, ἧτις ἐξετάσασα καλλίτερον
 τὸν Ἐρνέστην, ἐβρίβην ἐξεργασμένη ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα πε-
 ριεργείας.

Ἐν τούτοις, ἄμα αὐτὴ ἐξῆλθεν, καὶ πρὶν εἶτι λάβῃ και-
 ρὸν ὁ Κλεμανσῶ νὰ σχολιάσῃ τὴν ἐμφάνισιν ταύτην, ὁ
 Κύριος Σαμψῶν εἰσῆλθε συνοδευόμενος ὑπ' ἐνὸς νέου εὐα-
 ρέστου μορφῆς, οὐτινος τὸ ψυχρὸν ἦθος καὶ ὁ τῆς ἐνδυ-
 μασίας του τρόπος εἰδείκνυον ὅτι ἦν Ἀγγλος.

Ὁ Κ. Σαμψῶν κλητύβηθη πρὸς τὸν Ἐρνέστην ἐκπλη-
 κτος, ὅχι διότι εὗρισκεν ἕνα ξένον ἐν τῇ αἰθούσῃ του, ἀλλὰ
 διότι εὗρισκεν ἕνα ἄνθρωπον οἷος ὁ Ἐρνέστης.

Ὁ δὲ τόνος τῆς φωνῆς αὐτοῦ λέγων τῷ Ἐρνέστῃ:

— Μὲ συγγωρεῖτε, κύριε, ὅτι σὰς ἔκκαμα νὰ περιμένε-
 τε, εἰδείκνυον ἀρκούντως ὅτι ἐγνώριζεν ποῖον ἄνθρωπον
 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΔΕΜ.)

περιέμενον. Ἄλλ' ὁ Ἐρνέστης ὠργίσθη πάλιν καὶ ἐν τῇ
 φιλοφροσύνῃ του.

— Ἄν ἤμην, εἶπεν καθ' ἑαυτὸν, καὶ ὁ ἔσχατος τῶν ἐ-
 παιτιῶν, ὄφειλεν ὁ Κ. Σαμψῶν νὰ ἔλθῃ πάραυτα.

Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τόσον ταχὺς, τόσον παρά-
 δοξος, ὥστε δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἠύξησε τὴν δυσθυμίαν
 τοῦ Ἐρνέστου καὶ ἡ παρουσία τοῦ ὠραίου Ἀγγλου, διότι
 εἰς τὴν φιλοφρόνησιν τοῦ Κ. Σαμψῶν ἀπάντησεν μετ' ἡ-
 θους οὐτινος ἡ εὐγένεια ἦν ἀμφίβολος.

— Δὲν εἶχον οὔτε τὸ δικαίωμα οὔτε τὸν σκοπὸν, εἶ-
 πεν, νὰ διαταράξω τὸν Κ. Σαμψῶν, καὶ ἐάν ἦναι σήμερον
 ἐνασχολημένος θέλω ἀναβάλλει τὴν ἐπίσκεψίν μου διὰ μίαν
 ἄλλην ἡμέραν.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ φίλου μας Ἐρνέστου ἦτον ἀ-
 νόητος, ἀλλ' ὁ Κ. Σαμψῶν ἐπροσποικίθη ὅτι δὲν ἠνόησεν.

Ἐν Γαλλίᾳ, εἰς μίαν ἐπίσκεψιν, πιθανὸν ἡ ἔκφρασις αὐ-
 τῆ νὰ ἦτο συγχωρητὴ ἀλλ' εἰς οἰκίαν κειμένην τρεῖς λεύ-
 γας μακρὰν τῆς Γουαδελούπης καὶ εἰς ὦραν καθ' ἣν ὁ
 καύσιον καθίστα ἀφόρητον τὴν ὁδὸν τὸ νὰ προτεινῆ τις
 εἰς ἕνα Κρεολὸν νὰ ἐπινακικήσῃ εἰς τὰ ἴδια χωρὶς ἡ ἐπί-
 σκεψίς του νὰ λάβῃ τινὰ τελεσφόρησιν ἦτο πρᾶγμα ἀπί-
 στευτον.

Ὁ Κ. Σαμψῶν ἠτένισεν ἐκπληκτος τὸν Ἐρνέστην, ἐνῶ
 ὁ Ἀγγλος θεωρῶν αὐτὸν μετὰ φλέγματος οὐχὶ τόσον εὐ-
 μενοῦς καὶ ὑπομειδειῶν,

— Ὁ Κύριος εἶναι Εὐρωπαῖος, ἠρώτησεν.

— Μάλιστα κύριε.

— Γάλλος; προσέθηκεν ὁ Κρεολὸς μετ' ἐμφαινομένης
 εὐμενοῦς περιεργείας.

— Μάλιστα κύριε.

Ὁ Κ. Σαμψῶν ὀπισθοπώρησεν ἐν βῆμα, εἶτα δὲ θεωρῶν
 μετ' ἐκπλήξεως καὶ εὐαρεσκείας τινὸς συνάμα τὸν Ἐρνέστην,

— Ὁ κύριος Κλεμανσῶ ἴσως! ἀνεκράξεν.

— Ὁ ἴδιος ἀπάντησεν ὁ Ἐρνέστης μετὰ σοβαροτάτης
 ὑποκλίσεως.

Ἄλλ' ὁ Κ. Σαμψῶν μόλις ἤκουσεν τὴν ἀπάντησιν τοῦ
 Ἐρνέστου καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀνακραζῶν μετ' ἀ-
 ληθοῦς διαχύσεως.

— Πῶς, κύριε, σεῖς εἰσθε; καὶ δὲν ἀνηγγέλητε; μὰ
 τὴν ἀλήθειαν ἐκάμετε κακὰ, καὶ ἀπὸ πότε ἤλθετε; πῶς ἤλ-
 θετε; Ἄλλ' εἰσθε κατάκοπος φλέγετε ἀπὸ τὴν ζέσιν, πά-
 ρετε τίποτε δροσιστικόν.

Ὁ Κ. Σαμψῶν ἐστράφη πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ βλέπων
 τὸ ποτήριον πλήρες προσέθηκεν:

— Ἄ! σὰς ἔδωσαν! πῆστε ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ ποτήριον
 τῆς λεμονάδος καὶ προσέφερον ὁ ἴδιος τὸ ποτήριον εἰς τὸν
 Ἐρνέστην ὅστις ἐδέχθη αὐτὸ μετ' ἀμνηχανίας, ἀλλὰ δὲν
 ἠθέλησε νὰ εἶπῃ τὰ πρὸ ὀλίγου συμβάντα ἐν τῇ αἰθούσῃ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἔπινεν, ἡ Κρεολὸς θεραπευτικῶς ἀνεγράνῃ

εις την θύραν απ' ης ειχεν εξέλθει η κυρία της και ανεχώρησε παράυτα. Ειχεν ελθει ίνα ζητήση τὸ ποτήριον ὅπερ ἠτοίμασεν ἡ νέα κόρη, ἀλλὰ βλέπουσα τὸν Ἑρνέστην πίνοντα ἀπὴλθεν παρευθὺς παρὰ τῆ κυρία της λέγουσα αὐτῇ μετ' ἐκπλήξεως.

— Δεσποινίς, ὁ ξένος ἐπιεν μετ' ὁ ποτήριον σας.

Ἄνεφέραμεν τὸ μικρὸν τοῦτο συμβῆν, διότι θέλει ἔχει τινὰ ἐπιφόρον ἐπὶ τῶν συμβουσομένων μετὰ τὴν πρώτην ταύτην συνάντησιν.

Ἐξ ἄλλου, ὅλα ὅσα ἐδιηγήθημεν συνέβησαν εἰς τὸ διάστημα ὀλιγώτερον ἐνὸς λεπτοῦ.

Ὁ Κ. Σαμφὼν τοσοῦτον ἐκπλήττετο διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἀξίαν τοῦ Κλεμανσῶ ὥστε ἐλησμόνησεν τὸν μετ' αὐτοῦ Ἄγγλον, καὶ δὲν ἐνθυμήθη καὶ ὅτι ὄφειλεν νὰ συστήσῃ εἰς ἀλλήλους τοὺς δύο νέους.

— Κύριε Βελμότ, εἶπεν πρὸς τὸν Ἄγγλον ἀποτεινόμενος, σὰς συστήνω τὸν Κ. Ἑρνέστην Κλεμανσῶ, υἱὸν τοῦ ἐν Χάρβη ἀναποκριτοῦ μου.

— Κύριε Κλεμανσῶ, ἐπανελάβεν σὰς συστήνω τὸν κύριον Ἐδουάρδον Βελμότ, ἐξάδελφον τῆς θυγατρὸς μου Κλάρας.

Οἱ δύο νέοι ἐχαίρετῆσαν ἀλλήλους μετὰ ψυχρότητας ἣτις ἐδείκνυεν ὅτι ὁ εἰς ἀπῆρσεν εἰς τὸν ἄλλον.

Διατὶ τοῦτο; εἶναι μυστήριον τῆς φύσεως.

Καὶ μολαταῦτα, ἐν ἠδύνατο τις νὰ ἐξετάσῃ κατὰ μόνον τὸν χαρακτῆρα ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, ἤθελεν ἐκπληχθῆ ἀνακαλύπτων εἰς δύο ἀνθρώπους οἵτινες οὐδέποτε εἶδον ἀλλήλους τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰς αὐτὰς ιδέας, τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμόν, ψευδῆ ἢ ἀληθῆ, καὶ ἤθελεν εἰπεῖ μετὰ πεποιθήσεως ὅτι οἱ δύο αὐτοὶ ἀνθρωποὶ ἅμα συνκινῶντο ἢ θελον συμφιλιωθῆ, συσφιγθῆ δι' ἀρρήκτων δεσμῶν καὶ ἀποκατασταθῆ ἀδελφοί.

Καὶ ὅμως οὐδέποτε δύο ἀνθρωποὶ συναντώμενοι κατὰ πρῶτον ἠσθάνθησαν, ἄνευ τινὸς αἰτίας, τοσαύτην πρὸς ἀλλήλους ἀντιπάθειαν ἣτις εἰκονοθεῖσα καὶ ἐπ' αὐτῶν, οὕτως εἰπεῖν, τῶν προσώπων τῶν ἐξέπληξε οὐκ ὀλίγον τὸν Κ. Σαμφὼν ὅστις θέλων νὰ ὀμιλήσῃ ἀνετώτερον μετὰ τοῦ Κλεμανσῶ,

— Ἐδουάρδε, εἶπεν στρεφόμενος πρὸς τὸν Κ. Βελμότ, θέλωμεν ἀναβάλλει τὴν ἐπίσκεψιν μας εἰς μίαν ἄλλην ἡμέραν. Ὁ Ἐδουάρδος ὑποκλινόμενος ἐξῆλθε τῆς αἰθούσας, ἀλλ' ὁ Ἑρνέστης παρετήρησεν εὐστόχως ὅτι τὰ βήματα τοῦ Ἄγγλου ἀντήχων ἐν τῇ οἰκίᾳ ἤκουσεν αὐτὸν ἀναβαίνοντα μίαν κλίμακα, διαβαίνοντα μακρὸν διάδρομον καὶ τελευταῖον ἰστάμενον ὑπεράνω τῆς αἰθούσας ἐν ἡ εὐρίσκατο ὁ Ἑρνέστης μετὰ τοῦ Κ. Σαμφὼν. Τοῦτο ἀπῆρσεν εἰς τὸν φίλον μας διότι ἐσυμπέρανεν ὅτι ὁ Κ. Βελμότ θὰ κατόικει ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κ. Σαμφὼν, ἢ, πᾶσι λόγῳ, ὅτι θὰ ἦτο εἰς τακτικὴν ἐπίσκεψιν.

Ἔθεν, ὅτε ὁ Κ. Σαμφὼν μαθὼν τὰς λεπτομερείας τῆς ἀφίξεώς του, τῷ εἶπεν νὰ μετακομίσῃ τὰ ἐπιπλα εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ Ἑρνέστης ἔσπευσεν ν' ἀποποιηθῆ προβάλλον ὅτι δὲν ἐπεθύμει νὰ στενοχωρήσῃ οὐδένα· ἀλλ' ἡ ἐκπληξὶς τοῦ Κ. Σαμφὼν ὑπέδειξεν αὐτῷ ὅτι ἡ ἀποποίησης του αὐτῆ ἦτον ἀνόητος, ὅθεν ἐδέχθη, ἀλλὰ μετὰ δυσθυμίας ἦν ὁ Κ. Σαμφὼν πρερτηρήσεν μὲν ὅτι δὲν ἠδυνήθη ποτὲ νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι εἰς ἀνθρώπος διανύσας χιλιάδας διακόσιας λέγγας ἴν' ἀποκατασταθῆ ἐν ἐμπορικῷ καταστήματι, ἤθελεν ἐπιστρέψῃ ἀπρακτος, ἄνευ τινὸς κίτιος. Ἀποδώσας ὅθεν τὴν ἀμνηχανίαν καὶ τὴν ψυχρότητα τοῦ Ἑρνέστου εἰς τὴν φυσικὴν ἐκείνου δειλίαν, ἣτις εἶναι ἰδίᾳ εἰς τινὰς ἀνθρώπους, ὑπέλαβεν μετὰ καλοκαγαθίου τινὸς ἦθους σπανίου εἰς τοὺς Κρεολοὺς.

— Ἄκουσον φίλε μου, ὄσείεις νὰ συνεισῆς ὅσον τάχιον τὰ ἦθα τοῦ τόπου μας· εἶσαι υἱὸς τοῦ παλαιότερου φίλου μου, διότι καίτοι μὴ ἰδὼν πώποτε τὸν πατέρα σου, τὸν θεωρῶ ὅμως ὡς φίλον, διότι εἶκοσι ἐτῶν εὐλακρινεὶς καὶ ἀμώμητοι σχέσεις ἤθελον λογιζέσθαι ὡς οὐδὲν ἐὰν δὲν συνῶδον ἀλλήλους δι' ἀκαρπύτους φιλίας καὶ ἀμοιβαίας ὑπολήψεως. Εἶσαι ἐδῶ, ὡς ἐὰν ἦσο εἰς τὴν οἶκον σου· περιηγήθητι, σπουδάσον τὸν τόπον μας ἐν ἀνέσει, καθ' ὅσον δὲ ἀφορὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς σου καὶ τὴν ἐπιθυμίαν σου τοῦ νὰ ἀποκατασταθῆς ἐν Γουαδελούπη θέλωμεν συνομιλήσῃ ὅπως σοὶ φανῆ ἀρεστόν.

Ὁ Ἑρνέστης προκατειλημμένος ὦν πάντοτε κατὰ τοῦ Κ. Σαμφὼν ἐστοχάσθη ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος ὑπαιτιγμός τοῦ μέλλοντος πειθεροῦ του ἦτον ἐκ περισσοῦ διότι οὗτος ἐγνώριζεν βεβαίως τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου του, καίτοι ὁ Ἑρνέστης ἐπροσποιεῖτο τὸ ἐναντίον ἠρκέσθη ὅθεν ν' ἀπαντήσῃ διὰ μίαν ὑποκλίσεως.

Ὁ κύριος Σαμφὼν ἐν τῇ πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ προσφιλούς του ἀναποκριτοῦ εὐνοία του δὲν δισταρεστήθη διὰ τὴν διηκτικὴν ταύτην ψυχρότητα, ἀλλ' ἤρχιε νὰ φοβῆται μὴ ἐκεῖνος ἐφ' οὗ ἐστήριζεν ἐλπίδας συνοικισίου μετὰ τῆς θυγατρὸς του ἦτο εἰς βλάβῃ καὶ τίποτε πλείυτερον.

Ἐν τούτοις, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπληροσφοεῖτο ἀπὸ τὴν Ἑρνέστην περὶ τοῦ μέρους ἐνθῆ οὗτος εἶχεν ἀφήσει τὰ ἐπιπλα τοῦ ἴνα δι' ἀτάξην νὰ μετακομίσωσιν αὐτὰ εἰς τὴν οἰκίαν κραυγὴ ὀργίλη ἤκούσθη, ὁ δὲ Ἑρνέστης ἀνεγνώρισεν τὴν φωνὴν τοῦ Νορμανδοῦ του κραυγάζοντος μεγαλοφώνως.

— Στάσου! στάσου! δικίλου πουτῆγγα, νὰ σὲ μάθω ἐγὼ πῶς παίζουσι ταῖς γροθίδες!

Ὁ Κ. Σαμφὼν καὶ ὁ Κ. Ἑρνέστης ἐξῆλθον καὶ εἶδον τὸ Ἰωάννην Πλανζὲ ἐνώπιον μεγαλοσώμου τινὸς ἀνδρὸς εὐρυνώτου καὶ εὐρώστου ὡς αὐτὸν, πλὴν ἀπαθὺς καὶ ἀταράχου, φέροντος ἐρυθροκίτρινα οἰκίσματα.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κ. Σαμφὼν ὁ ἀντίπαλος τοῦ Ἰωάννου ἐγκατέλειπε τὴν μάχιμον αὐτοῦ θέσιν, ἐνῶ ὁ Ἰωάννης

συνεσφριμένους ἔχων τοὺς γρόνθους καὶ σπινθηροβολοῦν τὸ ὄμμα ἐκράζε πρὸς τὸν κύριόν του.

— Συγγνώμην αὐθέντα, συγγνώμην κύριοι ἀφήσατέ με νὰ ξυλοκοπήσω αὐτὸν τὸν γκοθὲμ, διὰ νὰ μάθῃ νὰ ὀμιλῇ καλλίτερον διὰ τὰ βῶδια τῆς Νορμανδίας.

— Τὶ θὰ εἴπῃ τοῦτο ἀνόητε αὐθάδη; ὑπέλαβεν ὁ Ἑρνέστης.

— Ὅθ' εἶπῃ, ἀνέκραξεν ὁ Ἰωάννης, δεικνύων τὸν ἀντίπαλόν του, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀγγλικὴ πατάτα, δυσχυρίζεται ὅτι τὸ ῥοσμπιρ τοῦ τόπου του εἶναι χιλιαὶς φοραὶς καλλίτερον ἀπὸ ἐκεῖνο τῆς Νορμανδίας!

Εἶτα δὲ, χωρὶς τὸ ὀργίλον ὕφος τοῦ κυρίου του ν' ἀναχαιτίσῃ αὐτὸν στραφεὶς πρὸς τὸν Ἄγγλον καὶ θέτων τὸν γρόνθον ὑπὸ τὴν βίνα αὐτοῦ,

— Ὅθ' σὺ δεῖξω ἐγὼ διαβόλου πατάτα, ἐξηκολούθησεν, ποῖον εἶναι τὸ καλλίτερον ῥοσμπιρ.

Ὁ Κλεμανσῶ ἐξήτησε νὰ ἐπέμβῃ κατὰ τοῦ Ἰωάννου, ἀλλ' ὁ Κ. Σαμφὼν ἠμπόδισεν αὐτὸν, νεύσας δὲ εἰς γηραιὸν τινὰ δούλον θεωροῦντα μετ' εὐχαριστήσεως τὴν σκηνὴν ταύτην,

— Ὁδηγήσατε εἶπεν, τὸν νέον αὐτὸν εἰς ἕνα θάλαμον, καὶ βάλλετε τον νὰ κοιμηθῇ.

Στραφόμενος δὲ πρὸς τὸν Ἄγγλον,

— Σὺ δὲ, προσέθεσεν, ὕπαγε εἰς τὴν ἐργασίαν σου, καὶ μὴ μὲ ἀνυχάσῃς νὰ εἶπω τοῦ αὐθέντου σου τὴν διαγωγὴν σου.

Ὁ ἀκίνητος μείνας ὑπὲρ τῆς Ἄγγλος, ἐχαίρετῆσαν καὶ ἐξῆλθε χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξιν, ὁ δὲ Κ. Σαμφὼν ἀποτεινόμενος εἰς πεντηκοντούτιδα τινὰ ἀνδρα ὅστις εἶχεν τρέξει ὡσαύτως εἰς τὸν θόρυβον, καὶ ὅστις εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐπεξηγήσεων εἶχεν ἤδη ἐρωτήσῃ δύο ἢ τρεῖς δούλους,

— Τὶ ἐτρέξες, κύριε Ὄθεν; ἠρώτησεν.

Τὸ ὄνομα τοῦτο ὡς καὶ τὸ ὕφος τοῦ πρὸς ὃν ἀπανθύνετο ἡ ἐρώτησις αὐτῆ ἐπληροφόρησαν τὸν Κλεμανσῶ ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος ἦτον ὡσαύτως Ἄγγλος, ἢ δὲ ἀνακαλύψις αὐτῆ νῆξσε τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ φίλου μας βλέποντος τὴν οἰκίαν ἣν ἐμελλε νὰ κατοικήσῃ κατεχομένην ἀπὸ Ἄγγλων. Τὸ ἀπλοῦν ὅμως καὶ σοβαρὸν συνάμα ἦθος τοῦ Κ. Ὄθεν καὶ ὁ τρόπος δι' οὗ ἀπήντησεν εἰς τὸν Κ. Σαμφὼν προκατέλαβον καὶ ἐξῆλειψαν ἐν μέρει τὰς περὶ αὐτοῦ δυσμενεῖς ἐντυπώσεις τοῦ Ἑρνέστου.

— Ἴδου πῶς συνέβη, ὁ Κ. Ὄθεν, εἶπεν ὁ νέος ἐκεῖνος ἀφίχθη σήμερον τὸ πρωὶ πεζῆ καὶ ἐνῶ ἦτο ἀκόμη κατάκοπος καὶ περιύδρος τῷ ἔδωσαν ἀπερισκέπτως νὰ πίνῃ ποτήρια τινὰ ῥωμίου, ἐπειδὴ δὲ ἐπεινα τὸν εἰσῆξαν εἰς τὸ ἐστιατόριον ἐθα εὐρίσκατο ὁ Τζῶν, ὅστις βλέπων αὐτὸν ὀλίγον οἰνοβαρῆ καὶ θέλων νὰ ἀστευθεῖ τὸν ἠνάγκασεν νὰ πίνῃ ἀκόμη τινὰ ποτήρια· τότε ἀγνοῶ ἐπὶ τινῶν λόγων φε-

λωνεῖσθαι τις ἐξεβράγη μετὰξὺ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πρωτείων τῆς πατρίδος ἐκάστου καὶ ἐπροτίθοντο ἤδη νὰ λύσωσι τὴν ἐριδὰ διὰ τοῦ γρόνθου ὅτε ὑμεῖς ἐπήλθετε.

— Ἐξαυτοῦμαι συγγνώμην, κύριοι, εἶπεν ὁ Ἑρνέστης σφόδρα δυσηρεστημένος, διὰ τὸ σφάλμα τοῦτο τοῦ ὑπηρετοῦ μου· μέχρι τοῦδε δὲν εἶχον παρατηρήσει ὅτι μετὰξὺ τῶν ἐλλατωμάτων του ἦτο καὶ μέθυσος· ἀλλὰ θὰ τὸν ἀποβάλλω ἐὰν ποτέ. . .

— Δὲν θέλετε τὸν ἀποβάλλει διεκοφεν ὁ Κ. Σαμφὼν μειδιῶν διότι νομίζω ὅτι ὁ δυστυχὴς νέος εἶναι ἀθῶος καὶ ὅτι ἡ εἰς αὐτὸν συμβάσα μέθη δὲν εἶναι ἐδικόν του σφάλμα. Ἡ ἐπικρατούσα ἐνταῦθα θερμότης ἢ καθιστώσα ἀναγκαῖα τὰ πνευματώδη ποτὰ τοῖς δίδει τρομερὰν ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν μὴ ἐξουκειωμένων εἰσέτι μετ' ὁ κλίμα μας. Ὁ ὑπὲρ τῆς σας ἤθελε πίνει τὸ διπλοῦν ἴσως ἐν Γαλλίᾳ χωρὶς νὰ τῷ προξενήσῃ τίποτε, ἐνῶ ἐδῶ τόσον ὁ ἥλιος ὅσον καὶ τὸ ῥώμιον τοῦ ἐξῆψαν τὸν ἐγκέφαλον. Μετὰ τινὰς ὥρας δὲν θὰ ἔχῃ πλέον τίποτε.

Ἡ Καὶ ὁ Κ. Σαμφὼν διέταξε παράυτα νὰ ἐτοιμάσωσι τὸ πρόγευμα διὰ τὸν ξένον του ὅστις ἐδεῖτο ἀνάκτισιν δι' ἡ νύκτων, μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον ἀμφότεροι ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ἄλλ' ἤδη, ἅμα τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἑρνέστου, τὰ ζιζάνια τῆς διχονοίας ἐσπάρησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνη, ὑπηρετῆται καὶ κύριοι ἤρχισαν νὰ μισῶσιν ἀλλήλους.

Ὁ Ἑρνέστης καὶ τοι φαίνόμενος ὅτι ὠργίσθη κατὰ τοῦ Ἰωάννου, ἐσωτερικῶς ὅμως δὲν ἠδυνήθη εἰμὴ νὰ ἐπευφημήσῃ τὴν διαγωγὴν τοῦ ὑπηρετοῦ του, ἅμα ἐμαθεν ὅτι ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ ἦν ὁ ὑπὲρ τῆς τοῦ Κ. Ἐδουάρδου Βελμότ. Πιθανὸν καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος τὰς αὐτὰς νὰ εἶχεν ιδέας διότι εἶχεν ἰδεῖ κεκομμένους ὅπισθεν τῆς αὐλαίας τοῦ παραθύρου τοῦ θαλάμου του τὴν συμβάσαν σκηνὴν χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ παντάπασιν.

Πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσι δύο Εὐρωπαῖοι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἵνα ὑπάρχωσι καὶ δύο ὑπηρετῆται καθότι οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἰσι σπάνιοι ἐν Γουαδελούπη οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι οἵτινες ὑπάρχωσι ἐφέρθησαν ἐξ Εὐρώπης ὡς ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Τζῶν οἱ δύο οὗτοι ὑπέρμαχοι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ ψυχρὰ ἐκείνη ἐθιμοταξία ἢ ἐπικρατήσασα μετὰξὺ Ἑρνέστου καὶ Κ. Σαμφὼν ἤρχιε νὰ σμικρύνηται, καθ' ὅσον ἐπροχώρου εἰς τὰς συνδιαλέξεις. Αἱ συνδιαλέξεις αὗται ἐπὶ ἐμπορικῶν συμφερόντων περιστρεφόμεναι, συμφερόντων κοινῶν καὶ εἰς τὴν προμηθευτὴν καὶ εἰς τὸν ἀποικόν, ἔδωσαν εἰς τὸν Κ. Σαμφὼν καλλίτεραν ιδέαν περὶ τοῦ Ἑρνέστου, ὅστις ὠμίλει καὶ ἐγνωμοδῶτε εὐστόχως, διότι ἀπ' ἧς συγμῆς αἱ φροῦδαι αὐτοῦ ιδέαι δὲν ἐνδιέφεροντο, ὁ Κλεμανσῶ ἐπέφερον ἀκριβεῖς κρίσεις ἐπὶ πάντων μετὰ τῆς πεποιθήσεως ἐκείνης ἣν ἔχει τις οὐχὶ ὅταν αἱ προλήψεις του τὸν ὀδηγοῦσι ἀλλ' ὅταν ἡ συνείδησις τῷ ὑπαγορεύει ὅτι τὰ

λεγόμενα εἰσὶν ἀληθῆ. Ὁ Κλεμανσῶ εἶδεν ὅτι ὁ Κ. Σαμφών τὸν ἠκούζετο μετὰ προσοχῆς, θέλων δὲ νὰ δώσῃ βαρύτερα τινὰ εἰς τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ μελετώμενα ἐμπορικὰ σχέδια ἅπερ ἐξέθετεν, ἤρξατο διὰ μακρῶν προομιῶν καὶ περιστροφῶν ν' ἀποδείκνῃ εἰς τὸν μέλλοντα πενθερόν του ὅτι εἶχεν ἐντελεῖς γνώσεις περὶ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Γαλλίας μετὰ τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν ὠφελειῶν τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ἐνώσεως.

Ὁ Κ. Σαμφών κατεβέβηκεν, ἀλλ' ἐφοβεῖτο πάλιν μὴ ὁ Ἐρνέστης ὁ τόσο ἐμπειρὸς ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, δὲν ἦτο τοιοῦτος καὶ εἰς τὰς ἄλλας σχέσεις τοῦ βίου, καὶ μὴ δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἐλκύσῃ τὴν εὐνοίαν τῆς Κλάρας ὅπως εἴλκυσε καὶ τὴν ἰδικήν του. Ὁ φόβος οὗτος ἠνάγκασε τὸν Κ. Σαμφών νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἐρνέστην ἐπεξηγήσεις τινὰς, αἵτινες ἤθελον εἶσθαι περιτταὶ ἐὰν ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδίου τοῦ νέου ἦτο ἐμπορικὸς μόνον ὡς ἐφαίνετο.

Ὁ Κ. Ἐδουάρδος Βελμότ, εἶπεν, ὃν πρὸ ὀλίγου εἶδετε καὶ ὁ ὁποῖος θέλει διαμείνῃ ἐπὶ ἕνα μῆνα μεθ' ἡμῶν εἶναι δευτέρος ἐξάδελφος τῆς Κλάρας καὶ ἀνεψιὸς μου. Ἡ σύζυγός μου, καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἐδουάρδου ἦσαν θυγατέρες τοῦ δὸν Ζοζουὲ Τορρένου, πλουσίου κατοικοῦ τοῦ Κούβα, ὑπὸ ἀνδρείθησαν δὲ κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν ἡ μὲν πρωτότοκος ἕνα Ἄγγλον, ἡ δὲ δευτερότοκος ἕνα Γάλλον, καθ' ἣν ἐποχὴν μάλιστα τὰ δύο ταῦτα ἔθνη διέκειντο εἰς ἄσπονδον ἔχθραν. Ὁ Κύριος Βελμότ ἔφερε τὴν σύζυγόν του εἰς τὰς Ἰνδίας ἐνθ' αὐτὴ ἀπέθανεν μετὰ τινὰ δ' ἔτη ὁ Κύριος Βελμότ ἐπανεκάμφεν ἐν Σκωττίᾳ εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ γῆν. Ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἶχε διακοπὴ ἢ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ πενθεροῦ μου Ζοζουὲ Τορρένου ἀλληλογραφία, ἐσχάτως δὲ ἔμαθον ὅτι οὗτος ἀπέθανεν ἐγκαταλείψας κολοσιανὴν περιουσίαν ἐπιβαρυσμένην ὁμῶς ὑπὸ πολλῶν χρεῶν ἀνεξοφλήτων, τοῦτο συμβαίνει πάντοτε εἰς ὅλους τοὺς Ἰσπανοὺς ἀποίκους.

Ἡ θυγάτηρ μου καὶ ὁ Ἐδουάρδος εἰσὶν οἱ κληρονόμοι τῆς περιουσίας ταύτης καὶ ἐπὶ τούτῳ ὁ Κ. Βελμότ ὅστις ἤδη εἶναι μέλος τοῦ Ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου ἔστειλε τὸν υἱόν του εἰς τὰς Ἀντινήσους ἵνα τακτοποιήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἐνδέχεται μετὰ τινὰ καιρὸν νὰ ἀπέλθῃ ἐν Κούβα μετὰ τοῦ Κυρίου Βελμότ καὶ ἐπεθύμουν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου ταύτῃ ν' ἀφῆσω ἐδῶ ἄνθρωπον τῆς ἐμπιστοσύνης μου.

Ὁ Κλεμανσῶ δὲν ἀπήντησεν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐκμυστήρευσιν ταύτην διότι μία ἰδέα κατεῖχε αὐτόν.

«Ἐάν, ἔλεγεν καθ' ἑαυτόν, ἐν συνοικέσιον μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς Κλάρας φαίνεται ἐπικερδὲς εἰς τὸν Κύριον Σαμφών, πόσῳ μᾶλλον θὰ τῷ ἦναι ἐπικερδὲς τὸ τοιοῦτον μετὰξὺ δύο κληρονόμων μιᾶς περιουσίας; Εἶτα δὲ στραφεὶς πρὸς τὸν Κ. Σαμφών, καὶ πάντοτε ὑπὸ τῆς αὐτῆς κατεχόμενος ἰδέας.

— Ὁ Κ. Ἐδουάρδος εἶναι πλούσιος; ἠρώτησεν.

— Ὁ Κ. Βελμότ εἶναι ὑπέρπλουτος, ὁ δὲ Ἐδουάρδος εἶναι μονογενὴς υἱὸς ὡς ὑμεῖς.

Ἡ ἀπλουστάτη αὕτη ἀπάντησις τοῦ Κ. Σαμφών ἐφάνη εἰς τὸν Ἐρνέστην ὑποκεκρομμένον ἔχουσα σκοπὸν, ἡ δὲ μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐδουάρδου σύγκρισις τοῦ Κρεολοῦ ἦτο καθ' αὐτὸν ὡς ἂν ὁ Κ. Σαμφών τῷ ἔλεγε.

«Ὁ Ἐδουάρδος εὐνοεῖται πλειότερον σοῦ παρά τῆς τύχης· παρασκευάσθητι ὅθεν ν' ἀντιπαλαίσῃς κατὰ τοιοῦτον ἀντιπάλου.»

Μολαταῦτα ὁ Ἐρνέστης δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν περὶ τοῦ μετὰξὺ Κλάρα καὶ Ἐδουάρδου συνοικεσίου ὑποψίαν του καὶ ἠρέστη νὰ εἴπῃ.

Ὁ Κ. Ἐδουάρδος ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται εἰς ἐκ τῶν πρώτων Τζέντιλμαν τῆς Ἀγγλίας συγγαίρω δὲ τὴν δεσποινίδα Κλάραν τοιοῦτον ἔχουσαν ἐξάδελφον.

Ἡ φράσις, τὴν δεσποινίδα Κλάραν, ἦτο τόσο ἀτοπος ἐν τῇ συνομιλίᾳ, ὥστε ὁ Κ. Σαμφών τὸ παρετήρησεν καὶ ὑποπτέθη πρὸς στιγμὴν τὴν ἀληθῆ πρόθεσιν τοῦ Ἐρνέστου. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν προτίθετο νὰ ἐμβατεύσῃ ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ νέου, ὑπηρετὴς τις εἰσελθὼν ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ πρόγευμα ἦν ἔτοιμον· διὸ μετέβησαν ἀμφοτέροι ἐν τῷ ἐστιατορίῳ.

Κατὰ τὰς ὀλίγας στιγμὰς καθ' ἃς ὁ Κλεμανσῶ ἔμεινεν ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐποίησατο καθ' ἑαυτόν παρατήρησιν τινὰ ἧτις εἶναι ἐφαρμοστέα εἰς ἀπάσας τὰς τῶν ἀποικῶν οἰκίας. Τὸ ἀντικείμενον τῆς παρατηρήσεως ταύτης ἦν ἡ προφανὴς διαφορὰ ἧτις ὑπάρχει μετὰξὺ τινῶν σκευῶν τῆς οἰκίας· καὶ τῷ ὄντι, πᾶν τὸ ἐξ ὀρειχάλκου, πορσελάνας ἢ κρυστάλλου σκευὸς ἦτο ἐκ τῶν πολυτιμωτέρων, ἐνθ' ἃ ἐπιπλα, ἧτοι οἱ σκίμποδες, αἱ τράπεζαι καὶ αἱ δίποδες (Consoles) ἦσαν πενιχραὶ, παλαιαὶ καὶ κολοσώμεναι· καὶ τοῦτο καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ξυλουργικὴ εἶχεν φθάσει εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ὅτε ὁ ἐλάχιστος ἰδιώτης ἡμιλλᾶτο νὰ εὐτρεπίσῃ διὰ τούτων τὸν οἶκον του. Ἀλλ' ἡ ἐκπληξίς του ἐκορυφώθη, ὅταν εἰσερχόμενος ἐν τῷ ἐστιατορίῳ εἶδεν πολυτελεῆ πρόγευμα ὅπερ ἦν ἠτοιμασμένον ἐν τῷ τυμαλοῦς τραπέζοσκευῆς.

Ἀργότερον ὁμῶς, ἐπισκεπτόμενος καὶ τὰς ἄλλας οἰκίας, εὐνεύθησεν εἰς τὴν ἀσυμφωνίαν ταύτην, καὶ ἠνόησεν ὅτι καὶ τὰ κάλλιστα ἐξ ἀνακαρδίου καὶ ἰοχρόου (Rafissandre) ἐπιπλα, μὴ δυνάμενα ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν ὑγρασίαν καὶ τὸν καύσωνα τῶν Ἀντινήσων διερρήγνοντο. Ἀλλὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ὁ Ἐρνέστης ἐξῆξεν κακὸν συμπέρασμα ἐκ τῆς μικροῦ λόγου ἀξίας καὶ ἀπλῆς ταύτης παρατηρήσεως, ὑποθέσας ὅτι ἡ διεύθυνσις τῆς οἰκίας τοῦ μέλλοντος πενθεροῦ του ἦτο κακῶς διοργανισμένη. Ἐν Γαλλίᾳ ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἤθελον εἶσθαι δικαία διότι πολλάκις ἡ διευθέτησις ἐνὸς δωματίου μαρτυρεῖ τὸν χαρακτῆρα τῶν κατοικούντων αὐτὸ καὶ ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης ὀρμώμενος ὁ Ἐρνέστης ὑπέθεσεν ὅτι ἡ